

GLASILO OBČANOV

KNJIŽNICA TREBNJE

68210 Trebnje

GLASILO SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE, OKTOBER - VINOTOK 1993, ŠTEVILKA 4, LETO II

Na mednarodnem košarkarskem turnirju v Trebnjem prva Slovenija

Gostitelj uspelega mednarodnega turnirja, na katerem so nastopale ekipe Burghausna (Nemčija), Koroške (Avstrija), Hrvaške, Slovenije in Dolenjske, je bila Osnovna šola Trebnje. Ob Društvu paraplegikov novomeške regije in posebej neumornem Jožetu Okornu sta bila organizatorja turnirja še Zve-

za paraplegikov Slovenije in Športna zveza Trebnje. Čeprav je reprezentanca Dolenjske dosegla zadnje mesto, je prikazala dopadljivo igro, manjka pa ji uigranosti.

9. mednarodni turnir v košarki za paraplegike oktobra v Trebnjem je Društvo paraplegikov novomeške regije organiziralo v

okviru programa izmenjave držav Alpe - Jadran, turnir pa je služil tudi kot del priprav slovenske reprezentance za nastop na evropskem prvenstvu skupine B. Čeprav slovenska ekipa še ni povsem uigrana, je v finalni tekmi za 1. mesto brez težav premagala Hrvaško z 82 : 30 (36 : 12). V igri za 3. mesto je

Burghausen (Nemčija) premagal Koroško (Avstrija) s 44 : 27 (22 : 15). Najboljši igralec turnirja je bil član slovenske ekipe Marjan Trdina, ki se je izkazal tudi kot odlični strelec, saj je na finalni tekmi zadel 3 trojke, skupaj pa je na tej tekmi dosegel 29 košev.

V predtekmovanju so bili doseženi naslednji rezultati: skupina A: Burghausen : Dolenjska 47 : 18, Hrvaška : Burghausen 51 : 32, Dolenjska : Hrvaška 25 : 32; skupina B: Slovenija : Koroška 63 : 23.

KS Trebnje prejela priznanje

Turistična zveza Slovenije je KS Trebnje podelila priznanje za urejenost kraja.

Priznanje so gotovo zaslužile vse krajanke in krajanje Trebnjega, pa tudi vsa podjetja in ostali, ki jim ni vseeno, kako izgleda kraj, v katerem živijo in delajo. K temu priznanju pa je veliko prispevalo tudi Turistično društvo Trebnje pod vodstvom gospe Marije Cugelj, ki že vrsto let skrbi za lepo turistično podobo Trebnjega.

Spominsko obeležje žrtvam povojnega terorja na Čatežu

Komisija za spremljanje zakona o denacionalizaciji in ugotavljanju povojnih pobojev in drugih nepravilnosti je na seji v mesecu septembru razpravljala o postavitvi simbolnega spominskega obeležja na Rojah pri Čatežu.

Po pričevanju naj bi bilo v to kraško jamo zmetano večje število žrtev povojnega terorja. Ker ni znano točno število žrtev, niti njihova imena, se je komisija odločila, da na spominskem obeležju posamezna imena ne bodo izpisana. Imena žrtev se bodo vpisovala na spominske plošče po posameznih farah. Komisija tudi nadaljuje popis medvojnih in povojnih žrtev revolucije v občini Trebnje. K sodelovanju pri popisu pa je zaprosila tudi vse župnijske urade v občini Trebnje.

Marijan Dolenšek

V TEJ ŠTEVILKI:

"TEM" ČATEŽ

20 - let dela in uspehov

str. 3

Pogovor z

dr. Jožetom Ramovšem

str. 4

POSEBNA PRILOGA
Referendum 7. novembra

DOM STAREJŠIH OBČANOV TREBNJE

Dom je potreba, možnost in zaveza

"Ne sprašuj, komu zvoni! Zvoni TEBI!"
(pisatelj Hemingway v romanu "Komu zvoni")

Za koga dom?! ZA NAS!

Danes mlad, že jutri star in potreben pomoči!

POTREBA po domu je izkazana z dolgoletnimi statističnimi podatki in demografskimi napovedmi. Podatki dokazujejo, da je število starostnikov iz območja občine, ki bivajo po domovih za starejše širom Slovenije med 120 do 130. Demografske napovedi pa kažejo, da se bo število starostnikov v občini še povečalo. Potreba je izkazana že več kot 20 let, vendar smo jo nekako zatajevali in dajali prednost drugim potrebam našega prostora.

Zgraditev doma je MOŽNOST. V času gradnje je možnost za tiste, ki nujijo svoje usluge; po izgradnji bo dom dajal zaposlitev 50 do 60 strokovno usposobljenim delavcem. Dom bo potreboval vsakodnevno oskrbo z živili in ostalimi proizvodi. Dom bo sprejemal tudičasne oskrbovance in nudil določene usluge starejšim na domu.

Dom je NAŠA ZAVEZA do vseh, ki so na starost potrebni domske oskrbe, to je zaveza do ljudi, ki so največkrat vse aktivno življenje preživeli med nami in soustvarjali boljše pogoje življenja, ne le za sebe, pač pa za vse, ki v tem prostoru živimo. Dolžnost nas vseh, ki nas sklep skupščine občine vabi in poziva na referendum je, da s polno udeležbo in obkroženim ZA odpravimo to sramoto, ki jo predstavlja pošiljanje starostnikov, ki so potrebni domske nege, daleč od doma, v kar 22 domov širom Slovenije. Mi občani smo tisti, ki s sorazmerno malo dobre volje in žrtvovanja lahko prekinemo ta sramotni eksodus, ki ga bomo že jutri deležni tudi mi, pojutrišnjem pa tudi tisti mladi, ki danes še ne mislijo na starost.

V preteklosti smo kar nekaj občinskih samoprispevkov namenili boljšim pogojem najmlajših; gradili smo šole, vrtce, igrišča. Še več smo namenili za ceste, vodovode in telefonijo ipd. ČAS JE, DA POSKRIBIMO TUDI ZA STAROSTNIKE, KI SO POTREBNI DOMSKE OSKRBE!

Osebo sem za, ker je dom POTREBA, ZAVEZA IN MOŽNOST.

Glaseval bom ZA, ker želim, če bom tega kdaj potreben, svojo pozno jesen življenja preživeti čim bližje domu.

Prosim vse občane, da glasujete ZA in s tem pomagate tudi SEBI.

Jože Delo

Nov turistični prospekt občine Trebnje

Ko smo v Trebnjem pripravljali dolgoročni projekt turizma, je bila v okviru promocijskih aktivnosti opredeljena kot prioritarna naloga izdelava prospekta občine. Ta je zagledal luč dneva v juniju letos in pomeni pravo osvežitev, saj prej v Trebnjem morebitnemu obiskovalcu in gostu praktično nismo imeli kaj ponuditi.

"V objemu Temenice in Mirne" je naslov gradiva, ki nas nato preko Šentrupert, Vesele Gore, Mire, Lanšpreža, doline Radulje, Trebelnega, Mokronoga, Žalostne gore, Trebnjega, galerije likovnih samorastnikov, Temenice, Zaplaza, Baragove Male vasi, mostov iz 17. stoletja in še obilice drugega, praktično popelje in seznanja z vsem tistim, kar si v občini Trebnje velja ogledati. Izredno bogata slikovna in tekstualna vsebina, kvaliteten papir in tisk, zanimivo oblikovanje so vsekakor zagotovilo, da bo gradivo pri bralcu in obiskovalcu občine Trebnje naredilo globok vtis. Prav gotovo bo k temu pripomogel tudi žepni format prospekta, ki ga tako popotnik nosi s sabo in si ob svojem obisku na lokaciji dodatno popestri vedenje o njej z informacijo iz gradiva. Vsekakor velja delo nadaljevati in pripraviti še dodatne splošne turistične informacije v smislu vprašanj kje, kdaj, kako, ipd., kar bo še popestrilo celovito predstavo občine Trebnje.

Na koncu velja omeniti, da so fotografije v promocijskem gradivu prispevali Marko Kapus, Borut Dvornik, Borut Križ in Igor Malahovsky, oblikovanje je delo Boruta Dvornika, teksti Marka Marina in Marka Kapusa, izdajo pa je omogočila Skupščina občine Trebnje.

M. Koščak

Cesta Ornuška vas - občina Trebnje

Meseca septembra je bila odprta nova asfaltna povezava med Ornuško vasjo do meje Trebanjske občine. Po obljubi novomeškega župana gospoda Koncilja pa bo novomeška občina asfaltirala tudi makadamski del, tako da bodo Trebelani do konca letošnjega leta imeli s Trebnjem sodobno asfaltno povezavo.

K tej veliki pridobitvi Treblanske KS pa sta veliko prispevala predsednik KS Trebelno g. Stane Urek in predsednik SO Trebnje g. Ciril Pungartnik.

Avtocesta

Načrtovanje avtocest je bila najbrž vedno precej težavna zadeva, tako da tudi načrtovanje avtoceste na odseku, ki pelje skozi občino Trebnje, v tem smislu ni nobena izjema.

Problem pri načrtovanju avtoceste skozi občino Trebnje je v ozki dolini, kjer že sedaj poteka magistralna cesta in železnica, na sredini pa je še reka Temenica, ki je naravni spomenik. Načrtovana avtocesta po dolini pa se dotika tudi ponorov Temenice, izpušča direktni dostop v okolnji grad - Motel, s priključkom nad Motelom pa poseže v bogato arheološko dediščino.

Problem pa je tudi v komunalni infrastrukturi in vidikih razvoja Trebnjega.

Začetki intenzivnejšega načrtovanja avtoceste skozi Trebnje segajo v leto 1988, ko je bil pripravljen osnutek programskih zasnov in dan tudi v javno obravnavo.

Na programske zasnove za avtocesto so bile podane pripombe zaradi zgoraj omenjenih problemov oz. omejitve v prostoru doline Temenice. Občina Trebnje se ni strinjala

tudi s črtanjem priključka Bič. Pri priključku vztraja tudi danes, zahteva pa tudi ponovno proučitev priključkov v Trebnjem. Predlagali smo, da se ga prestavi nižje pod Odrgo. Zaradi kvalitete doline Temenice bi bila smotna dva priključka, in sicer v prometna tokova Litija - Žužemberk (Korenitka) ter dolina Mima - Novo mesto (vzhod Dol. Podboršt, Odrga).

Zahteva se ponovno proučitev trase z odklikom od ponorov Temenice.

Pripombe iz javnih obravnav in pripombe izvršnega sveta niso bile usklajene s pristojnimi republiškimi načrtovalci. Novembra 1991 je bilo dogovorjeno, da se pripravijo dodatne variante.

Tako je nastala nova varianta avtoceste preko Trebnjega, ki se ogne doline. Trasa naj bi potekala po pobočju, in sicer od Griča, nad Belšinjjo vasjo, za Benečijo in gradom, nad Odrgo, za Dol. Podborštom in bi se priključila na prej načrtovani viadukt Ponikve. Obe varianti imata dobre in slabe strani, zato je IS zahteval, da se 2. varianta dodela s priključki do te mere, da bo

možna primerjava s prvo. Tako bi se lažje odločili in vskladili z načrtovalci.

IS je mnenja, da je določitev trase in priključkov za Trebnje oz. za vse prebivalce, ki ob prometnicah živijo, dolgoročno pomembna. Nikakor ni želja, da bi bila avtocesta samo koridor, na katerega bi se jezili.

Jože Rebolj

Dva nova bencinska servisa v Trebnjem

Ob regionalni cesti Trebnje - Mirna, je površina pred odkupno postajo KZ Trebnje že več let namenjena izgradnji bencinskega servisa. Petrol je odkupil potrebno zemljišče, izdelava lokacijskega načrta za izgradnjo bencinskega servisa je v zaključni fazi. Pričakujemo, da bo sprejet na prvi seji občinske skupščine.

OMV-ISTRA je kupil dve parceli v obrtni coni Trebnje ob regionalni cesti Trebnje - Mirna (pred izvedenim priključkom v obrtno cono). Za ta del je v pripravi sprememba zazidalnega načrta, ki ga je Izvršni svet SO Trebnje posredoval v javno razgrnitev in razpravo, nakar bo občinska skupščina predvidoma potrdila tudi ta dokument.

Ob izgradnji obeh črpalk bo zaradi novih uvozov in izvozov potrebna rekonstrukcija dela regionalne ceste.

Izgradnja obeh bencinskih črpalk bo pridobitev za samo naselje Trebnje in okolico s povečano ponudbo prodaje goriv, spremljajočih artiklov in možnostjo pranja avtomobilov v avtopralnicah, ki bosta spremljajoča objekta obeh bencinskih servisov.

ZUN

Trebanjska krajevna skupnost bo glasovala o svoji prihodnosti

V KS Trebnje bo dne 7. novembra potekal krajevni referendum za uvedbo samoprispjevka v obdobju 1993 - 1998.

Na ta način naj bi KS skupaj zbrala okoli 60 milijonov SIT.

Od tega naj bi 50% namenili za cestno infrastrukturo, 40% za izgradnjo kopalnega bazena, za vzdrževanje zelenic, parka, otroških igrišč, za vzdrževanje kulturnega doma 5% in 5% za ostale funkcionalne izdatke.

50 let po I. kongresu SPŽZ ponovno v Dobrnič

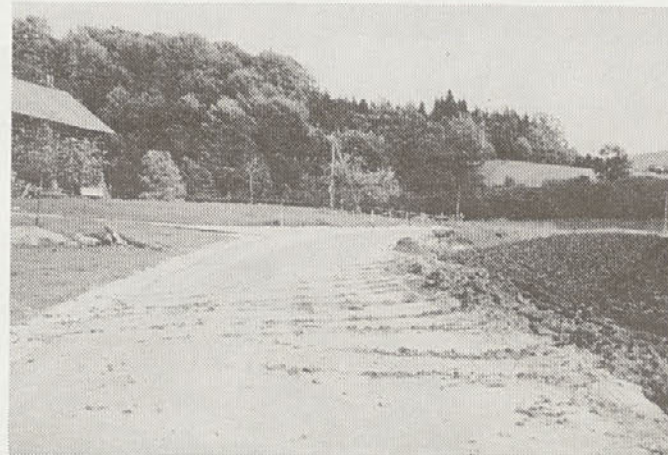
V Dobrničju je bila 17. oktobra osrednja proslava ob 50 letnici 1. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze.

Pred petdesetimi leti se je v tedanjih težkih vojnih razmerah pred približujočo se nemško ofenzivo na kongresu zbralo 160 delegatk, ki je bil po besedah

ene izmed udeleženk močnejša manifestacija žena. Največje priznanje jim je dal angleški major z besedami, da narod, ki ima tako hrabre ženske, ne more propasti. Pol stoletni jubilej je pripravljali odbor zaznamoval z obletnico 1. kongresa SPŽZ, ki ga je vodila Angelca Žiberna,

počastil pa tudi s številnimi okroglimi mizami, posveti in razgovori, na katerih so spregovorili in obudili spomin na zgodovinsko pot slovenskih žena za enakopravnost s poudarkom na povezi preteklosti, sedanjosti in prihodnosti.

Izdana je bila tudi priložnostna publikacija Dobrnič po 50 letih in prenovljena spominska soba 1. kongresa SPŽZ v Dobrničju.

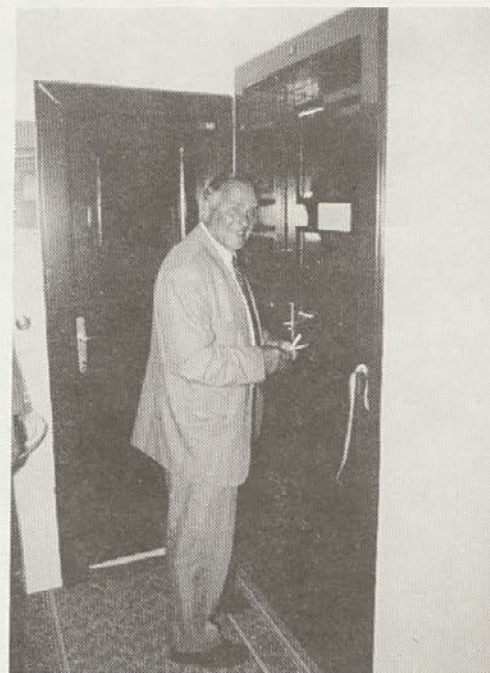

Ne pozabimo, da asfaltirana cestišča potrebujejo tudi dobro utrjene bankine in da je potrebno zaradi prometne varnosti nanešeno zemljo na cestišču tudi pospraviti.

POSLANSKA PISARNA V TREBNJEM

V upravni stavbi občine Trebnje, Goliev trg 5, je v skladu z volilnimi obljubami odprta poslanska pisarna. Volivke in volivci trebanjskega volilnega okrožja tako lahko poslancema iz tega okraja sporočajo svoje pobude, predloge in tudi proteste.

Poslanec Alojz Metelko je v poslanski pisarni občankam in občanom dosegljiv vsak petek od 8. do 13. ure osebno, pokličete pa ga lahko tudi po telefonu na številko 068-44-040 ali 068-44-041, int. 267.

Martin Strel plava dalje

Predsednika skupščine in izvršnega sveta občine Trebnje Ciril Pungartnik in Jože Rebolj sta 11. 10. 1993 sprejela Martina Strela. Ob tej priložnosti sta domačinu, po rodu iz Mokronoga, čestitala za izjemne rezultate v maratonskem plavanju in tudi za zadnji uspeh, ki ga je dosegel na Kitajskem. V razgovoru je Martin Strel predstavil tudi načrte za naslednje leto, ko bo 28. julija skušal preplavati morsko pot, dolgo 156 km od Ravena v Italiji do Portoroškega zaliva oz. ploščadi Bernardina. Ocenjuje, da bo za plavanje pod geslom "ZAMIRNASVETU" porabil okoli 50 ur. Težave na progi bodo morski tokovi, ki nastajajo ob izlitju reke Pad in nevarnosti vse večjega števila morskih psov v Jadranu.

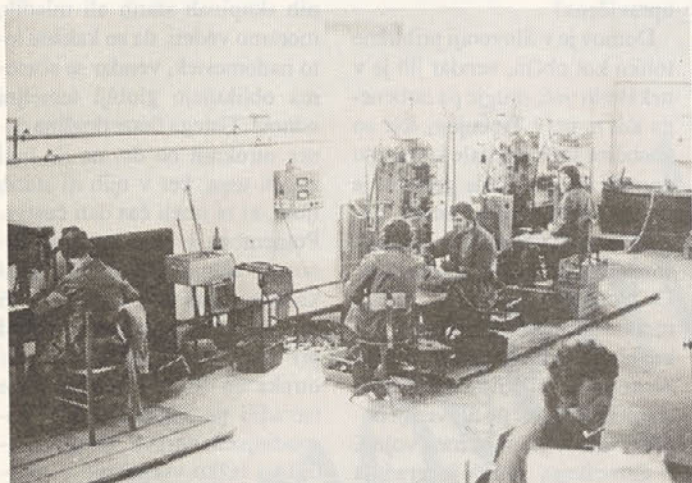
Plavalec Martin Strel v svetu ne predstavlja samo sebe in Slovenije, temveč tudi trebanjsko občino, da pa bo pri tem še uspešnejši, ga je Jože Rebolj založil tudi z zajetnim kupom propagandnega materiala o naši občini.

Naš uspešni maratonski plavalec Martin Strel nima možnosti plavalnega treninga doma. Nazadnje je v Trebnjem plaval pred 24 leti in tudi zaradi tega podpira in apelira na referendumsko podporo za izgradnjo trebanjskega bazena.

TEM ČATEŽ

20 LET

MEJNIKI

1. 10. 1973

Ustanovljen proizvodni obrat ELME na Čatežu. Sedem delavcev dela v prostorih zadružnega doma.

1976

Obrat se organizira v TOZD in prevzame odgovornost za poslovanje. Zaposlenih 68 delavcev.

1978

Obstoječi proizvodni prostori postali ovira za nadaljni razvoj. Zastavljen investicijski program.

1980

Preselitev tovarne v nove, sodobne proizvodne prostore, kar je omogočilo, da so postali finalisti dela programa elektroinstalacijskega materiala, kar je pomenilo prvi stik s trgom in začetek lastnega razvoja izdelkov.

1989

Ustanovitev samostojne delovne organizacije TOVARNA ELEKTROMATERIALA ČATEŽ. Zaposlenih 120 delavcev.

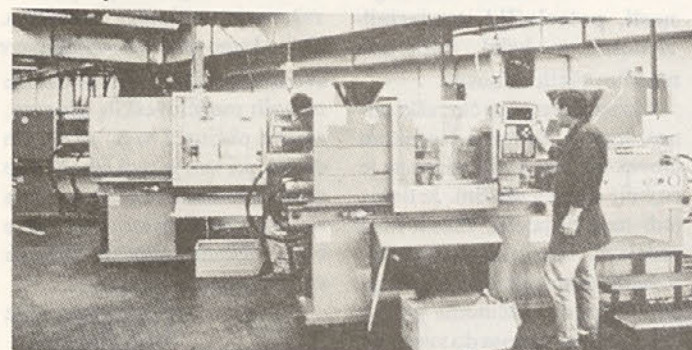
1990

Ustanovitev in registracija mešanega podjetja delniške družbe TEM ČATEŽ.

1993

Uspešna izpeljava projekta sistema kakovosti poslovanja in kakovosti izdelkov po evropskih standardih oziroma pridobitev ustreznega certifikata ISO 9001.

150 zaposlenih.

IZ ZAPISNIKA

ZBORA DELOVNIH LJUDI V OBRATU ČATEŽ

25. septembra 1973

1. Delavci soglašajo, da prevzame obrat na Čatežu ELMA ČRNUČE in da je vodja obrata tov. BREGAR JOŽE.

2. Osební dohodek mora biti najmanj takšen kot je sedaj, po možnosti večji.

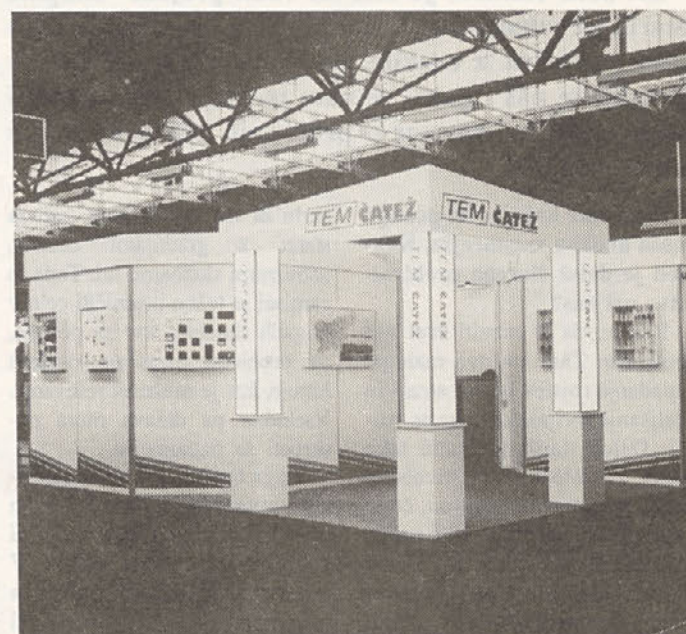
3. Z današnjim dnem vsi delavci vložijo prošnjo za sporazumno prenehanje delovnega razmerja v "trimo" s 30. 9. 1973, da se lahko s 1. 10. 1973 zaposlijo pri ELMI - OBRAT ČATEŽ.

Podpisani delavci: Stane BREGAR, Mirko DIMIC, Alojz KRAŠOVEC, Jože PRISTOPEC, Viktor REPOVŽ, Anton VESEL.

"Seveda so tudi krize, vendar jih je treba sprejemati kot sestavni del dogajanja in se jih lotovati z racionalnim optimizmom", pravi g. JOŽE BREGAR, ki vodi tovarno od samega začetka. "Tako gledam tudi na uspehe. Če permanentno vlagaš v strokovnjake, potem je kakovost logična posledica in se mi zdi pridobitev certifikata ISO 9001, ki nam ga je pred kratkim priznala Bureau Veritas Quality International iz Londona, ena najboljših svetovnih firm, samo potrditev pravilne razvojne politike. Torej: pričakovano veselje, obenem pa nov adut v boju za prostor na svetovnem trgu, kjer je konkurenca naravnost strahotna."

Tovarna elektromateriala Čatež je vseh dvajset let tudi mecen razvoja krajevné skupnosti Čatež. Izgradnja vodovodnega sistema, telefonskega omrežja in modernizacija vseh krajevnih cest, so samo najpomembnejše pridobitve, pri katerih je tovarna odigrala pomembno vlogo.

V glavni proizvodni program podjetja spadajo izolacijski, keramični, bakelitni in drugi okovi, vezni material za elektroinstalacije in industrijo svetil ter družina električnih stikal in vtičnic. TEM je v tovrstni proizvodnji vodilni proizvajalec v Sloveniji. 60 odstotkov proizvodnje prodaja na tujem trgu, največ v Italiji, Avstriji in Nemčiji. Razvojni program podjetja je usmerjen predvsem v kompletiranje armatur za razsvetljavo.

NOVA PRIDOBITEV NA MIRNI Na Mimi je pred kratkim trgovsko podjetje Mercator - Gradišče izročilo namenu prenovljen objekt s prizidkom. Tako je dolina bogatejša za preko 500 m² prodajnih in 700 m² pomožnih prostorov. Sodobno urejeno živilsko samopostrežbo z diskontnim oddelkom in trgovino s tehničnim blagom prijazno povezuje manjši bife, zunaj pa je urejeno odprto skladišče za gradbeni material in večje parkirišče.

(S. P.)

Za občinski praznik je bil v Slovenski vasi slovesno odprt nov poslovni objekt, v katerem trenutno domujeta trgovini KOVINO-PRODAJA, z bogato ponudbo kovinskih izdelkov, orodij in strojev, in TESNILA TRGOVINA - SALON KUHINJE, z ekskluzivnim programom primorskega izdelovalca pohištva Interles. Objekt sta investirala Tesnila Trgovina in Tesnila Engineering (?) iz Velike Loke.

(S. P.)

Pred kratkim je Gasilsko društvo Trebelno praznovalo svoj osemdeseti rojstni dan. "Veliko truda, dela in denarja smo vložili v obnovo doma, še bolj bomo veseli, ko bo v njem dežural sodoben orodni voz. Upamo, da bomo tudi to željo nekoč uresničili," pravi Tone Grabnar, ki je že od leta 1979 predsednik društva. "Zavedamo pa se, da brez naše pripravljenosti, brez znanja, brez mladih moči, tudi lep dom, niti sodobne naprave ne pomenijo veliko," dodaja poveljnik Rudi Nahtigal.

(S. P.)

Pogovor z dr. Jožetom Ramovšem

“Življenje vseh treh generacij je ena celota.”

Dr. Jože Ramovš je šest let vodil projekt “skupine starih za samopomoč”. Kot rezultat tega dela je letos izšel priročnik z enakim naslovom. Zato - in ker je povrh še naš rojak - se nam je zdel najprimernejši sogovornik za pogovor o problemih starih in našem odnosu do njih.

Statistike kažejo, da postaja naša družba vsestarejša. Kakšen je delež starega prebivalstva pri nas?

Res je, da je razvit svet vse bolj star. Zato sta dva razloga: upadanje rojstev na eni strani in daljšanje življenske dobe na drugi. Delež starih v družbi tako raste. Za zelo staro prebivalstvo neke skupnosti smatramo, če je starih ljudi nad 65 let 10% vsega prebivalstva. Po letu 1975 smo že prehajali v to kategorijo in sedaj dosegamo že 11% starih nad 65 let. Po gibanju, kot vse kaže, se bo odstotek še povečal.

Kako je to v primerjavi z drugimi področji in narodi?

Obstajajo področja - npr. Padška nižina, Trst - kjer je delež starega prebivalstva še večji, vendar nas to ne sme tolažiti, saj gre tam za posamezna področja, pri nas pa za narod oziroma državo kot celoto.

Kakšne probleme taka dejstva odpirajo?

En problem je v tem, da se ob tako visokem deležu starega prebivalstva postavi vprašanje obnavljanja naroda, drug pa je še hujši in pride nad nas v naslednjih desetletjih: Srednja generacija pač preživlja staro; ko bodo srednja generacija današnji otroci, bo to številčno zelo šibak sloj, današnja srednja generacija, ki je številčno najmočnejša, bo takrat stara, in takrat bo zelo hud problem za njihovo materialno zadovoljitev (pokojnine) ter za službe, ki bodo skrbela za stare ljudi. Za našo - srednjo generacijo velja, da se na mlajšo zanašati ne more, ampak bo z nami kakor bomo zase poskrbeli sedaj.

Kako pa se razvite družbe in seveda tudi naša zavedajo teh dejstev in problemov?

V svetu obstaja glede tega več tendenc. Ena gre v smeri tako imenovane socialne države, ki se uredi v skandinavskih deželah. Zanj je značilno, da država po-

skrbi za vse težave ljudi, tudi za stare: z gradnjami domov, ustreznimi službami, itd. Toda to zamisel je težko uresničiti celo v bogatih državah, ker se pokaže, da problemi naraščajo dvakrat hitreje, kot je možnost reševanja. Vsekakor pa država mora poskrbeti za najnujnejše.

Druga tendenca izhaja iz principa uporabnosti človeka in je precej nehumana: ko človek ni več uporaben, je za odpad. V zvezi s tem je lahko zelo nevarna težnja po uporabi evtanazije, ki se za sedaj zagovarja kot skrajšanje življenja iz humanih razlogov, kadar človek zelo trpi. Vendar je vprašanje, ali se ne bi to sredstvo začelo uporabljati tudi v namene, o katerih danes govorijo znanstvena fantastika. Ko so vrata tako delikatnemu sredstvu odprta, je vprašanje, kje se zapro.

Tretja tendenca, ki bi jo lahko imenoval tudi poindustrijska, pa izhaja iz dejstva, da je življenje vseh generacij ena ekološka celota, da je življenje vseh treh generacij v soodvisnosti. Stari ljudje so pač tisti del človeštva, ki ima največ izkušenj, ki pa jih prenaša ne na srednjo, pač pa na najmlajšo generacijo. Tako je bilo v preteklosti in bi moralo biti tudi sedaj: stari starši, tete, strici, prenašajo vrednote na najmlajše. Srednja generacija je tista, ki nosi težo življenja, ki dela, da preživi prvo in tretjo. Tretja generacija pa ima veliko časa...

... čeprav velja med starimi reklo: sem upokojen, nimam časa ... To se dogaja zato, ker bi bili stari radi še naprej storilnostni in s tem podobni srednji generaciji. Če pa imajo sproščen in vreden odnos do življenja, potem s svojo modrostjo dajejo trdnost, zaupanje, življensko moč, vero v vrednost življenja srednji in najmlajši generaciji. Če pa so odrinjeni na rob ali če si prizadevajo da bi tekmovali storilnostno

s srednjo generacijo, potem to pomeni tudi za srednjo generacijo nenehen strah pred starostjo. Ravno zato mora dati stara generacija zgled sproščenega staranja in zdravega, zrelega pogleda na življenje vključno s pripravljenostjo na odhod iz življenja v smrt, ki je pač sestavni del življenja. Te zavesti danes zelo manjka. Otroci - prva generacija pa so tisti, ki dajejo obema drugima, zlasti pa starim delo, smisel, veselje, polet in občutek, da se življenje obnavlja. Tretja in prva generacija spadata najbolj skupaj. Če pa sta razdvojeni, kot je v glavnem sedaj, tretja generacija nima kam odlagati časa in čustev, otroci pa ne dobijo življenskih vrednot in izkušenj starih in postajajo pozunanjeni robotki medijev...

Vendarle pa starost v zavesti ljudi ne živi v tako pozitivni predstavi.

Celo v izrazju se to kaže, saj domove za stare imenujemo z vsemi drugimi izrazi. Le pravega imena dom za stare, se ogiblamo, ker nam manjka zdrav, pozitiven odnos do tega življenskega obdobja. Dejstva življenja je treba sprejeti taka, kakršna so in sredi njih poiskati optimalne možnosti, ki pa so velike in kakršnih nobeno drugo obdobje nima.

Prinese pa starost vendarle tudi neprijetne spremembe.

V biološkem smislu se telo vse bolj krha, posledica so pogostejša bolevanja, vendar pa tem težavam strežemo danes boljše kot kdajkoli v zgodovini. Če je star človek v mislih in željah še vedno usmerjen v storilnost srednjih let, je ob nižjih dohodkih, ki jih prinaša pokojnina v primerjavi s plačo, lahko duševno potr. Materialni problem je za nekatere zares lahko pereč, toda najhujši problem starosti je osamljenost in praznina, ki jo ta prinaša. Če star človek ni dejaven, povezan s svojimi ljudmi in drugimi, mu hitro odpoveduje obrambni sistem. Človek je bitje, ki mora živeti za nekoga in za nekaj.

No, gibanje za samopomoč ima najbrž za cilj ravno to: preprečevati osamljenost in polniti življenje s smislom.

Prav to. Ta prizadevanja sku-

šajo v današnjih razmerah poiskati možnosti za povezovanje in komunikacijo med vsemi tremi generacijami, pa naj stari živijo v domovih ali v soseskah. Z organizacijo takih skupin za samopomoč srednja generacija ustvarja modele, ki bodo še bolj aktualni čez 20 ali 30 let. Ob povezovanju z mlado in srednjo generacijo pa glavnino dela opravijo stari med seboj. To je zdravilo za osamljenost, praznino, izgubljenost.

Kakšne pa so metode dela oziroma kako poteka konkretno delo skupin za samopomoč?

V domovih se redno sestaja po osem do dvanajst ljudi. Srečanja vodi neko iz srednje generacije. Govorijo o različnih temah: o domačem kraju, o zanimivem doživljanju, o svoji materi ali očetu, o svojem učitelju, o zdravilnih zeliščih, gobah, itd. Na ta način se ljudje med seboj spoznavajo, zblizajo in postanejo povezani, kot so bili nekoč s svojo družino, prijatelji, sosedi. Ob tem delu doživimo veliko prijetnih presenečenj in spoznanj, da te oblike preprečujejo otopelost, ker ustvarjajo možnost, da ljudje govorijo in so poslušani.

V skupinah tudi pojejo, gredo na kavo v bližnjo gostilno, obiščejo rojstno vas tega ali onega. Posamezniki se povežejo z vrtcem in gredo tja pripovedovat pravljice. Najde se kdo, ki igra kakšen instrument in s tem poživijo življenje tudi drugim iz drugih skupin, kajti skupine se srečujejo na skupnih srečanjih, kjer izmenjujejo programe. Najpomembnejše pri tem je, da se v teh odnosih potrjuje vsak posameznik. Take oblike niso možne samo v domovih, ampak enako uspešno potekajo na primer v oddaljeni hribovski vasi, kjer so ostali pretežno stari. So pa lahko tudi mešane skupine, kjer se srečujejo bivajoči v domu in zunanj. Te skupine so še posebno dobre.

Domovi torej vendarle niso nekaj tako neprijetnega kot večino ma živijo v predstavah ljudi?

Kakšni so domovi in koliko je življenje ljudi v njih vključeno v okolje, je odvisno predvsem od srednje generacije. Če je dom blizu, potem so stiki pogosti. Ni nujno, da je človek v domu stalno; lahko je samo čez zimo, lahko samo v obdobju, ko ima take ali drugačne težave.

Stari občine Trebnje so raztreseni po različnih tudi zelo oddaljenih domovih po Sloveniji. S tega stališča je gradnja najbrž upravičena?

Domov je v Sloveniji približno toliko kot občin, vendar jih je v nekaterih več, drugje pa nobene. Kot n. pr. v Trebnjem, ker so te občine sofinancirale izgradnjo domov drugje. Taka gradnja je gotovo opravičljiva zaradi bližine, pa tudi ker dom nudi zaplutev precejšnjemu številu ljudi. Če “izvažajo” stare ljudi, izvažajo tudi denar in delovna mesta. Tako glede ekonomskega vidika. Sicer pa se mi zdi razseljevanje starih ljudi daleč po Sloveniji podobno razseljevanju med vojno. S človeškega vidika je gradnja gotovo opravičljiva. Dejansko ga gradi današnja srednja generacija tudi za reševanje problemov v svoji starosti.

Vi pa se ne ukvarjate samo s problemi starih, ampak vodite tudi skupine mladih za zdravo življenje. Ali morda povežete ene in druge skupine?

Nekateri mladi iz teh skupin so spontano izbrali po enega starega za svojega in ga obiskujejo redno dvakrat na teden. En popoldan na teden pa je skupina mladih na negovalnem oddelku, kjer prevzemajo delo negovalke.

Zelo pomembno je, da imajo vse službe, ki v nekem okolju opravljajo delo z ljudmi: svetovalne, socialne službe, cerkvena pastoralna, šola - čit za povezanost celote, potem te službe živijo s tem domom. Hodijo tja, da se od teh starih ljudi ali ob njih tudi česa naučijo. Domu dajejo življenje pretok z okoljem, s celoto.

Govoriva predvsem o problemih starih in njihovem reševanju. Toda družbe so kot celota ob nekakšni ozunjenosti, potrošniški zmateriizirnosti v krizi temeljnih medčloveških odnosov.

V krizi je temeljni človeški odnos, kjer je človek s človekom človek tak, kot je. Ta odnos pa je najbolj dom v družini. Je doma tudi med prijatelji, včasih med sodelavci, včasih med sorodniki. V širših skupinah včasih do tega odnosa pride, večinoma pa ne. Teh vrednot: odnosa do sveta, do

sebe, do soljudi - tega se napije tako rekoč v temeljnem človeškem odnosu in ta je nezamenljiv. Če govorimo o takih umetnih skupinah starih ali mladih, moramo vedeti, da so kakšno leto nadomestek, vendar se sčasoma oblikujejo globlji temeljni odnosi. Tistega česar družina danes otrokom ne da, ne da tudi zaradi tega, ker v njih ni starih ljudi, ki bi imeli čas dati čustva. Pomembna je sicer kvaliteta odnosov, ampak potrebna je tudi količina - čas teh odnosov. Tudi za izgrajevanje delovnih navad pri vsakdanjih opravilih. Če otroka do 10. leta starosti niste navadili na samoumevnost gospodinjstskih opravil, ste ga obsodili na težko vsklajanje v zakonu. A to zahteva navajanje iz dneva v dan.

Isto velja najbrž za druge navade in vrednote: kulturne, rekreative ipd.?

Prav isto velja za bralne navade, za pripovedovanje, za kritično gledanje televizije. Odnos do tega se oblikuje v družini.

Kriza življenskega smisla odlikuje v družbi tudi samomorilnost, ki je v naši občini zelo visoka.

Ta pojav je seveda zelo kompleksen problem, nanj vpliva veliko faktorjev, mnogi so še neznan. Eden, ki gotovo drži - izhaja iz Franklove psihologije, potrjujejo pa ga tudi japonski eksperimenti - je tako imenovana socialna infekcija. Če obstaja v nekem okolju tak model reševanja problemov, se širi kot epidemija. Če pa v nekem okolju obstajajo zgledi, kako se kljubuje težavam, potem je to po isti logiki pozitivna epidemija. Vse, kar naredimo za urejanje medčloveških odnosov v družini, med starimi, je tudi prispevek k reševanju tudi tega problema. Od tod smo prišli do vključitve v svetovni projekt: Trebnje občine zdravih medčloveških odnosov, zdrava občina z vrsto akcij. En delček pri tem je tudi izboljšanje odnosa do starih in gradnja doma zanje v domačem kraju, za kar se bodo občani odločali tudi na svojem referendumu.

Pogovarjal se je Ivan Gregorčič

»Mati žalostna je stala ...«

Tako poje ljudska pesem o žalostni Materi Božji, ki si je izvolila svoj prestol tudi na Žalostni gori pri Mokronogu, in to v najlepši obliki. Najprej jo je čas, v katerem je nastala, obogatil z vsemi darovi bogate baročne umetnosti. Ko je postala znamenita božja pot, je bila varovana od domačinov in božjepotnikov, kar dokazujejo številne votivne slike po stenah. Danes jo ogroža interes poindustrijske družbe. Razlogov je več, najvažnejši med njimi pa je nepoznavanje kulturnih vrednot. Če jih ne cenimo sami, jih ne bodo niti drugi. Prenekateri dar bi prinesli tudi današnji obiskovalci, vsaj toliko gotovo, kolikor bi iztržili kopalci peska pod njo.

Izmenični spev si pojeta Vesela gora na zahodu in Žalostna gora na vzhodu. Obe sta zakladnici visoke baročne umetnosti in vendar vsaka zase tako različni, da že na zunaj vabita k občudovanju. Poglejmo Žalostno goro s katere koli strani: z vzhoda kakor v prividu stkan obris igrihvi linij stavbne gmote, ki

okrašena z različnimi nadrobnotmi kipi proti nebu in se izteče že tako visoko segajoči zvonik tudi v vogelnih stolpih v nebesne višave, kakor da bi hotel stegniti roke naproti zvonikom sestrinske cerkve na Veseli gori. Poglejmo z zahoda: Mokronoga ni, le Žalostna gora določa in usmerja pogled naprej v trebelansko pogorje in za njim v dolino Laknice. Poglejmo z južne strani: kot bi se šentruperski hribi počutili slabo brez tega bisera v svojem okolju; in končno s severa: kako klavm bi bil v svoji ošabnosti Debenc, če ga ne bi na nasprotni strani izzivala Žalostna gora. Lepota brez primere!

Kaj pa stavbne gmote? Najprej kapelice na podnožju hriba; šest jih je, v vsaki slika zgodbe, ki je žalostila Marijo, na koncu, na steni sv. stopnice, pa je bila naslikana zadnja, najtežja: križanje. Sv. stopnice (pot bolečin) na zunaj vse razpotegnjene z razgibanim čelom, na katerem je skupina “Glej človek”, nad njo zvonik in spodaj veličasten vhod z letni-

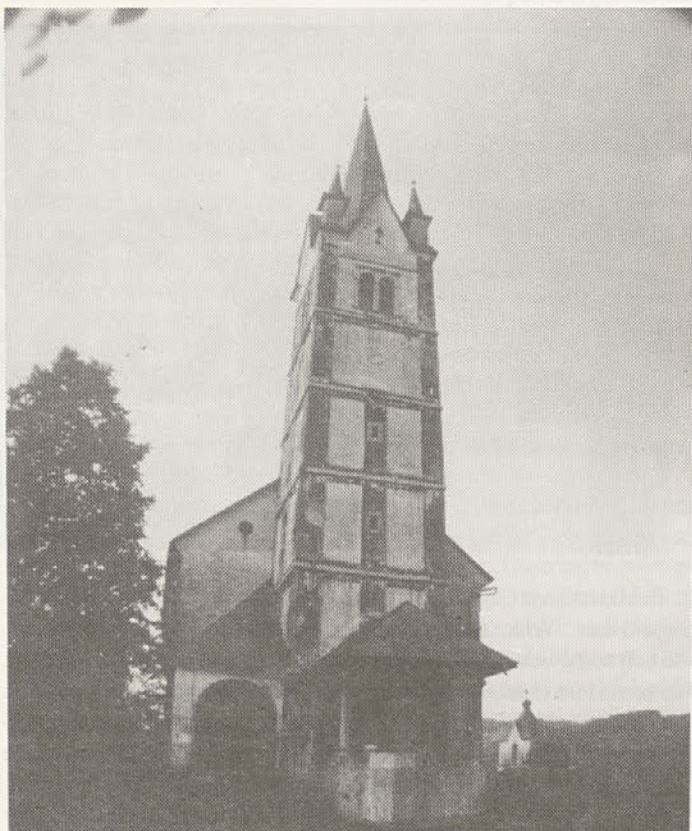
co nastanka v kronogramu: 1767. Slikoviti zunanosti sledi še slikovitejša upodobitev Kristusovega trpljenja v notranjosti. S freskami jo je obogatil Anton Postl, šentruperski rojak, ki še zdaj čaka ustrezne predstavitev. Upodobil se je v Kristusovem obrazu na veronikinem prtu. Še več, bil je zelo izobražen, saj je dobro poznal za tisti čas največjo gledališko manifestacijo, daleč po Evropi znan Škofjeloški pasijon. Leta 1765 so ga loški kapucini prepovedali, on pa ga je za trajen spomin naši kulturi zavesti dve leti zatem upodobil tako, da po njegovih slikah vemo, kakšen je bil. Ta spomin je za slovensko gledališko zgodovino dragocen, ker je usoda gledaliških umetnin minljiva, ostane le besedni ali likovni zapis. O Loškem pasijonu nam je zapustil besedilo kapucin O. Romuald, likovni zapis pa A. Postl.

Kaj pa cerkev? Tudi ta je dragocena: Nastala je okrog leta 1670 kot druga podružnična cerkev mokronoške župnije. Na zunaj preprosta je znotraj bogata. Ladja je banjasto obokana, s sosvodnicami in pilastri, prav tako svetišče, le da je to poslikano tudi s freskami, ki jih je naslikal eden naših največjih baročnih freskantov Franc Jelovšek, na začetku svoje ustvarjalne poti. Strokovnjaki vedo povedati, da je prav Žalostna gora zaslužna za njegov nadaljnji razvoj.

Posebne pozornosti je vredna oprema. Veliki oltar je velika baročna umetnina naših kamnoseških delavnic na prehodu iz 17. v 18. st. z zelo realistično podobo Matere božje v glavni niši. Stranski oltarji so opremljeni s Metzingerjevimi slikami; na vsakem oltarju sta po dve. Po stenah pa visi galerija slika “ex voto”, kar pomeni “v zahvalo” z vseh dob obstoja božjepotne poti. Letnice se kar vrstijo: 1690, 1749, 1753, 1771, 1788... Vse pričajo o bogati zgodovini Žalostne gore in Mokronoga.

Spomeniška vrednost Žalostne gore pri Mokronogu je popolna, le vedeti je treba zanj in skrbeti seveda, ne samo ob prazničnih dneh in romarskih shodih, ampak vsak dan in povsod, kjer o njeni usodi odločajo. Kako osiromašena bi bila vsa naša kulturna dediščina brez tega čudovitega daru, ki je bil dan prav Mirenski dolini!

dr. Marko Marin

*Ne sprašuj komu gradiš dom,
naredi ga zase!*

7. novembra

prej

ali slej

vsi spoznamo,

da

se nekdo,

ki nam

je blizu, stara

in da se

staramo

tudi

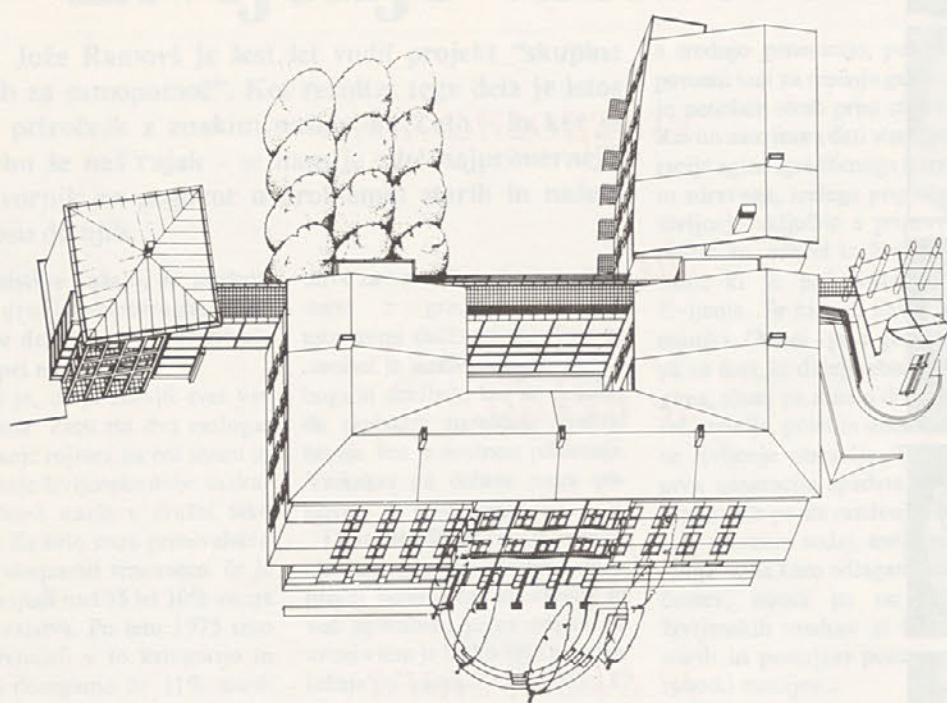
sami.

*Vaš "ZA" pomeni kvalitetno
skrb za starejše,
pomeni preko
50 delovnih mest,
pomeni gospodarsko
možnost
za številne kmetije,
ki bodo
oskrbovale dom s sočivjem,
sadjem, mlekom, mesom.
Odločitev je naša!*

*Težko je pretrgati vezi,
ki nas vežejo
na domačo hišo,
na znance in prijatelje,
ki nam stojijo ob strani
v veselih
in žalostnih dneh.
Pa pride čas,
ko se morajo čustva
umakniti zdravemu
razumu
in trezni presoji.*

DOM STAREJŠIH OBČANOV Z DOMSKO KAPELO

V nedeljo, 7. novembra, se bomo na občinskem referendumu odločali o gradnji doma starejših občanov. Da trebanjska občina dom nujno potrebuje, soglašajo vsi: od države, političnih strank, različnih društev in institucij, občanov in občank. Težje pa je, ko je treba želje in hotenja podkrepiti in realizirati z denarjem, ki je za takšno gradnjo potreben. Začetek gradnje doma starejših občanov pa lahko omogočimo ravno prebivalci občine Trebnje sami z izglasovanim samoprispevkom. Ali bomo imeli dom, bomo odločili mi sami. Dom bomo imeli, če bomo glasovali ZA. Če doma ne bomo imeli, ne bomo mogli nikogar kriviti, odločitev je naša.

1% samoprispevek, ki ga naj bi odvajali od naših plač, pokojnin, katastrskega dohodka, smo preračunali na povprečno plačo v občini in ugotovili: Naš "ZA" za dom starejših občanov pomeni, da bomo za dom mesečno odvajali toliko, kot stane dobre 1/2 kg kave ali 30 dkg sira ali en dobro rejen piščanec, ki ga kupimo v trgovini.

V celem letu bi zaposleni odvajal za dom starejših občanov toliko denarja, kot zneseta dve polnjeni avtomobila s super bencinom ali znese en obisk nežnejšega spola pri frizerju. Tudi prehitra vožnja z avtomobilom ali če nas policaji zalotijo neprivezane na avtomobilskem sedežu znese toliko, kot bi zaposleni v povprečju iz samoprispevka namenil za dom v celem letu.

V petih letih bi za dom posamezen zaposlen namenil toliko denarja, kot bi ga terjal gostilničar, če bi družba pri njem spila 60 litrov vina.

OBČANI

Okrajna volilna komisija je za izvedbo referenduma za uvedbo samoprispevka za gradnjo doma starejših občanov na predlog krajevnih skupnosti določila 73 glasovalnih mest, tako so volišča - glasovalna mesta - skoraj v vsakem naselju. Zakon določa, da občani, ki na dan referenduma v nedeljo 7. 11. 1993 ne bodo mogli priti na glasovalno mesto, lahko svojo odločitev izrazijo tudi prej. Tako je Okrajna volilna komisija odločila, da lahko občani, ki bodo v nedeljo 7. 11. 1993 odsotni, glasujejo že v sredo 3. 11. 1993, v četrtek 4. 11. 1993 in v petek 5. 11. 1993 od 9.00 do 17.00 ure na glasovalnem mestu (volišču), ki bo v stavbi občine Trebnje.

Občani, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču - glasovalnem mestu - v katerem so vpisani v volilni imenik, lahko glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu. To svojo odločitev pa morajo sporočiti Okrajni volilni komisiji najkasneje tri dni pred dnem glasovanja.

Na referendumu za uvedbo samoprispevka glasujejo tudi občani, ki še nimajo splošne volilne pravice, torej so mladoletni, če so v rednem delovnem razmerju.

Samoprispevek se ne plačuje od prejemkov iz socialnovarstvenih pomoči, od priznanih invalidnin, od invalidnin in od drugih prejemkov po predpisih o vojaških invalidih in civilnih invalidih vojne, od denarnega nadomestila za telesno okvaro, od dodatka za pomoč in postrežbo, od pokojnine, ki ne presega zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo od starostne pokojnine priznane po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov, od štipendij učencev in študentov ter od nagrad, ki jih prejema študenti in učenci na proizvodnem delu oz. na delovni praksi.

Samoprispevek se ne plačuje od osebnega dohodka delavcev in drugih občanov, ki ne presega zneska osebnega dohodka, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca, določenega z zakonom.

DOM ZA STAREJŠE JE V TREBNJEM NUJA!

Potreba po domu za starejše je v trebanjski občini velika. Že sedaj živi blizu sto oskrbovancev v ustanovah širom Slovenije, pogosto daleč od rojstnega kraja.

Starejši ljudje se najboljše počutijo v domačem okolju. Zanje je idealno bivanje v kraju, kjer so preživeli največ svojih dni, po možnosti med svojimi domačimi.

Žal živimo v razmerah, ki tem pogojem ne morejo vselej ugoditi.

Največji problem je stalna strokovna nega, zlasti pri tistih ostarelih, ki se sami ne morejo več gibati in potrebujejo stalno tujo pomoč.

Mislim, da je odločitev za dom v domači občini lažja. Oskrbovancem ni treba odhajati v povsem tuje okolje. Stiki z domačimi in prijatelji ostanejo trdnjši in predvsem stalni. Tudi humanitarne organizacije lahko bolje skrbijo za potrebe oskrbovancev, če je dom blizu.

V Trebnjem so dobro razvite službe, ki bodo s svojimi bogatimi izkušnjami na tem področju lahko veliko pripomogle pri ustanavljanju doma.

Načrti za ustanovo že obstajajo in imajo po mnenju večine veliko prednosti. Upoštevati bomo morali še pripombe, ki so bile zapisane v času razstave projektov.

Naše društvo v celoti podpira prizadevanja za izgradnjo doma v Trebnjem. Tudi iz razgovorov z ostalimi lahko sklepam, da je naklonjenost temu projektu med ljudmi velika.

Kukman Jože
predsednik društva invalidov
Trebnje

ČE NE MORETE NAREDIRI SVOJIM BLIŽNJIM NIČ DOBREGA, NE STORITE JIM HUDEGA

Večer vsakega človeka, če ga dočaka, je zelo prijeten in srečen, če čuti, da so razmere urejene. To je življenska eksistenca, ter mimo in zadovoljno življenje. Nekateri živijo v domači družini. Tem pomaga mlajša generacija. Tako se starejši počutijo srečni, ob tem pa, če jim moči dopuščajo postorijo še kakšno delo.

Vedno več pa je ljudi, ki preživijo večer svojega življenja sami. Ne morejo si urediti niti vsakdanjih opravil. Potrebujejo sočloveka, da priskoči v pomoč. Ker pa takšnih ljudi ni, je nujno potreben dom za starejše. Ta dom pa naj bi bil po možnosti

čim bližje kraju občanov, kjer so preživeli največ let svojega življenja.

Cerkev je v vsej svoji zgodovini ustanavljala in imela različne domove, med temi tudi za onemogle in ostarele. Žal je prejšnji sistem vse to prepovedal, čeprav so potrebe rasle.

Skoraj vse občine v Sloveniji imajo urejeno za starejše občane, le v trebanjski občini se je odlašalo iz leta v leto. Nihče ne more vedeti, kdaj in zakaj bo rabil pomoč ali oskrbo v takšnem domu. Zato je potrebna skupna solidarnost za ureditev takšnega načrta.

Vsi bi se morali zavedati pomembnosti za človeka, kateremu so pošle moči. Srečujemo se s človekom kot osebnostjo. Potreben je naš čut k dobremu v sebi in drugim, zase in za druge, kajti le tako bomo čutili odgovornost zase in za narod. Nekateri potrebujejo dom zaradi pomanjkanja dobrih medčloveških odnosov, se pravi ljubezni do bližnjega. Celo ljudski rek pravi: "Če ne morete narediti svojim bližnjim nič dobrega, ne storite jim hudega."

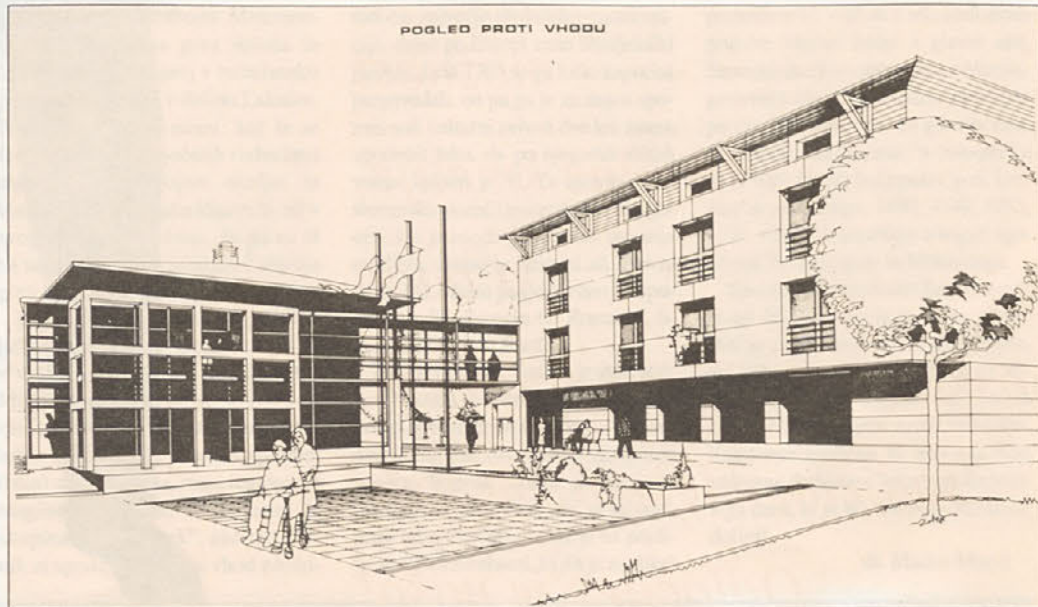
Kako lepa je vsakoletna jesen. Polna različnih dobrot. Človek pa te dobrate spravlja v svoje shrambe. Čez leto se je

obdelovalo. Vloženo je bilo veliko truda in znoja. Prenašala se je vročina in žeja. Sedaj v jeseni, ko so pridelki pospravljeni, vsak želi, da bi se v miru in zadovoljstvu uporabljali. Tako je z vsakim starejšim človekom. Koliko napora, znoja in skrbi je razdaljal v svojih zdravih in mladostnih letih. Zato naj bi bilo vsakemu zagotovljeno varno in mimo življenje, ko za seboj gleda svojo prehojeno pot. Če teh pogojev nima v okolju kjer živi, je nujno potreben dom, ker je za vse poskrbljeno, da človek živi človeka vredno življenje.

Janez Petek, dekan

Človek kljub starosti ohranja potrebo po družabnosti, ki je v domovih ne manjka

BO DOLGOLETNA ŽELJA TREBANJSKE OBČINE KONČNO POSTALA RESNIČNOST? ODLOČITEV JE NAŠA!

Dom starejših občanov je v Trebnjem že dolgoletna želja in potreba občanov. Aktivnosti in priprave na gradnjo so se začele že v letu 1985 z regionalnim sporazumom o rešitvi domskih kapacitet v dolenski regiji. Zapletena samoupravna pot ni obrodila željenih rezultatov, zato se je Izvršni svet občine na svoji seji v oktobru 1991 odločil, da se angažirano vključi v reševanje te aktualne problematike.

Leta 1992 je skupščina občine razpisala javni natečaj za pridobitev najboljše urbanistične in arhitektonske rešitve. Komisija je soglasno izbrala predlog, ki ga je izdelala projektantska firma DIA d.o.o. iz Ljubljane. Ta projekt, dopolnjen s predlogi posebne republiške komisije pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, je pripravljen in čaka na dodelavo in realizacijo.

Za izgradnjo doma je občina z ustreznimi dokumenti že določila in pridobila zelo primerno zemljišče v neposredni bližini centra mesta. Lokacija je izbrana na pobočju pod Trskim hribom v neonesnaženem okolju, ki ima pretežno stanovanjski karakter. Od doma se odpirajo lepi pogledi na bližnje mestno središče, s peš potjo pa je dobro povezan tudi s trgovinami, lekarno, zdravstvenim domom, banko, občinsko upravo in cerkvijo.

Dom upokojencev je zasnovan kot zbirališče vseh starostnikov in ne le tistih, ki v njem bivajo stalno. Poleg običajnih prostorov, kot so kuhinja,

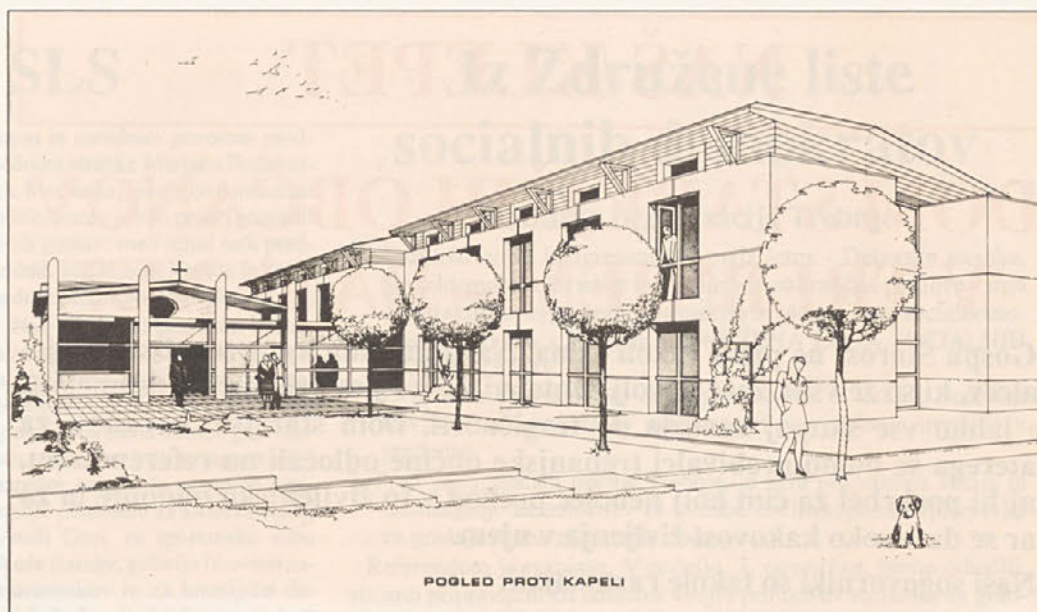
jedilnica, pralnica in bivalni prostori, bo še prostor za ambulantno, fizioterapevtski prostor, knjižnico in čitalnico, prostore za delovno terapijo, prostore društva upokojencev z zunanjim baliniščem in bifejem v sklopu doma, manjšo trgovinico itd. Poleg doma bodo nameščene tudi delavnice s prilagojenim programom. V skupnem večnamenskem prostoru bodo omogočeni občasni cerkveni obredi - maše, ob tem pa bo v domu tudi stalna kapela, namenjena molitvam in manjšim obredom.

V domu bo stalno oskrbovanih 120 do 126 starostnikov, v dnevni ali občasni negi pa še 8 do 16. Po potrebi se bo kapaciteta lahko povečala še za 40 postelj.

S to gradnjo bodo potrebe po domskem varstvu rešene za obdobje, ki presega možnosti planskega napovedovanja, rešeni pa bodo tudi marsikateri problemi starejših ljudi, ki živijo na svojih domovih, saj jim bo dom nudil prehrano, oskrbo v času bolezni itd. Druženje, rekreacija in druge dejavnosti znotraj doma lahko odločilno pripomorejo pri ohranjanju starostnikovih psihičnih in fizičnih sposobnosti in podaljšujejo obdobje človekovega aktivnega življenja.

Dom starejših občanov v domačem okolju ne bo prenesel le velike koristi za tiste, ki domsko oskrbo potrebujejo, temveč bo tudi potrditev, da jih družba, v kateri so živeli in delali, ni pozabila.

Andrej Ravnikar, dipl. ing. arh.

NE ZA ZASLUGE, ZA NAŠE OBČANE GRE

Sedmega novembra bo referendum, kjer bomo glasovali za 1% občinski samoprispevek za gradnjo doma starejših občanov v Trebnjem. V imenu IS občine Trebnje in svojem imenu vas želim zaprositi, da se izrečete "ZA" samoprispevek in s tem tudi za izgradnjo doma.

Pa ne zato, da bo to politični uspeh ali da bo to zasluga neke osebe ali stranke ali zato, ker se nam zdi, da imamo preveč denarja, ampak zato

- da našim starejšim ne bo treba bivati v 22 domovih po Sloveniji,

- da bo imela naša generacija možnost preživeti svoje dneve starosti v domačem okolju, kraju, kjer nas bodo lahko sorodniki in prijatelji večkrat obiskali,

- ker bo dom nudil skrb in pomoč tudi občanom, ki jo bodo želeli ali jo bodo potrebni na svojem domu,

- ker je izbrana in rezervirana lokacija zelo lepa in povezana s centrom mesta Trebnje,

- ker bo to tudi gospodarsko-arhitekturna pridobitev za občino z večjim številom delovnih mest...

Ne obkrožite proti, ker menite, da za vas dom ni potreben, ker mislite, da nikoli ne boste živeli v njem, da boste imeli vse možnosti živeti doma do konca svojih dni, da vas zdravje ne bo nikoli pustilo na cedilu...

Osebnostno želim, da bi tako tudi bilo, toda življenje je polno presenečenj, zato ponovno predlagam za dobro nas vseh, da glasujete ZA GRADNJO DOMA STAREJŠIH OBČANOV.

Andrej Ravnikar

SKUPNA IZJAVA STRANK

Politične stranke iz občine Trebnje v tej skupni izjavi soglašamo, da referendum za dom starejših občanov ni politično vprašanje, pač pa skupna potreba vseh ljudi iz občine Trebnje.

Podpiramo ta humani projekt dobrega namena, katerega cilj je skrb za človeka v jeseni njegovega življenja.

V duhu te izjave naj potekajo tudi aktivnosti za uspešno izvedbo občinskega referenduma.

DEMOKRATSKA STRANKA
občinski odbor Trebnje
predsednik odbora:
Ciril PEVEC

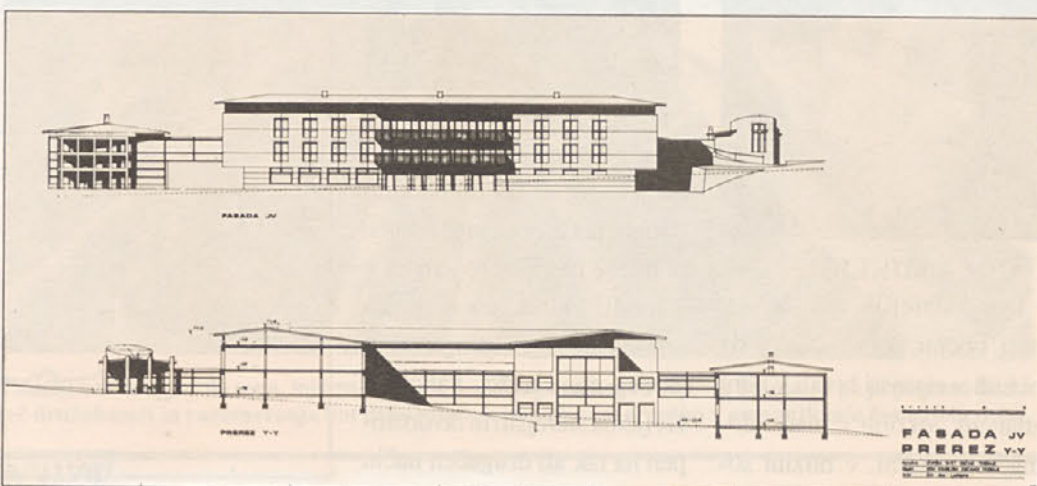
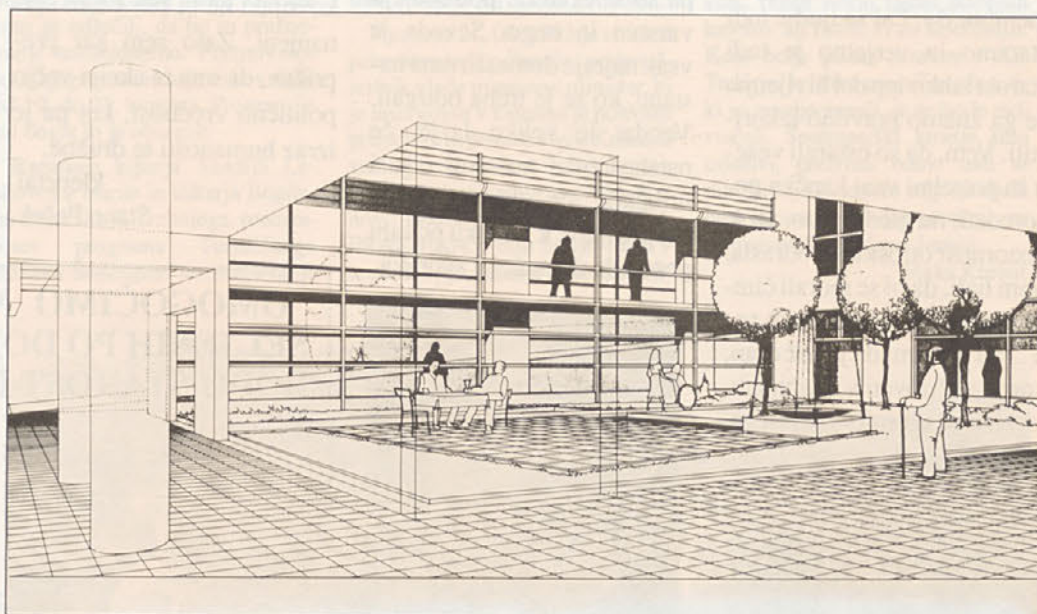
SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA
SLOVENIJE
občinski odbor Trebnje
predsednik odbora:
Jože VENCELJ

LIBERALNO DEMOKRATSKA
STRANKA
občinski odbor Trebnje
predsednik odbora:
Bruno GRIČAR

SOCIALISTIČNA STRANKA SLOVENIJE
občinski odbor Trebnje
predsednik odbora:
Tone PERPAR

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA
podružnica Trebnje
predsednik stranke:
Anton STRAH

ZDRUŽENA LISTA SOCIALNIH
DEMOKRATOV
občinska organizacija Trebnje
predsednik organizacije:
Jože TOMAŽIN

NAŠ KLEPET

DOM STAREJŠIH OBČANOV V TREBNJEM – DA ali NE?

Gospa Starost ne pride nikoli sama. Navadno ima kar preveč spremljevalcev, ki so že vsak zase dovolj zahtevni. Če se jim pridruži še osamelost, se lahko vse skupaj zavozla do tragičnosti. Dom starejših občanov, za katerega se bomo prebivalci trebanjske občine odločali na referendumu, naj bi poskrbel za čim bolj neboleč prehod v to življenjsko obdobje in za kar se da visoko kakovost življenja v njem.

Naši sogovorniki so takole razmišljali:

PAVEL ZUPAN

Že nekaj let sem v domu ostarelih v Novem mestu. Nič mi ne manjka. Vseeno pa bi bil rad bližje domu. Ko bo narejen, ne pozabite name.

SANDRA BEVEC

Ko razmišljam o življenju, vedno v ospredje postavljam mladost. Zdi se mi najpomembnejša. Žal se ljudje tudi starajo in verjetno je tudi starost lahko lep del življenja, če ga znamo pravilno izkoristiti. Vem, da so ostareli veseli in potrebni vsaj kančka pozornosti, ne glede na to, ali je pozornost otroška ali odrasla. Vem tudi, da bi se morali čimveč zabavati, pogovarjati, peti ... in mislim, da je tak dom, kot je načrtovan v Trebnjem, idealen za uresničevanje tega.

ANICA MIKLIČ

Dom starejših občanov v naši občini potrebujemo, da bi tudi v starosti bivali v nam znanem okolju, med domačimi ljudmi, v bližini so-

rodnikov, sosedov, znancev, ki nas bodo v Trebnjem lažje obiskovali, kot če bi morali bivati v katerem od domov v Sloveniji, kjer bo takrat slučajno prostor. Potrebujemo ga tudi za tiste, ki bodo želeli ostati v svojem stanovanju, pa bodo potrebovali pomoč v hrani, negi ipd., kar bo ta dom omogočal. Dom starejših občanov bo tudi tisto jedro, v katerega se bodo stekale in razreševale skrbi, s katerimi se srečujejo ljudje v tretjem življenjskem obdobju.

ROZA PUNTAR

Problem ostarelih je v neposredni odvisnosti od vloge družine v času, ki ga živimo. Sodobna družina, oziroma njen vitalni del, še zase nima kaj dosti časa. Starejši ljudje pa so kot otroci: potrebujejo varstvo in nego. Seveda je vsak najraje doma. In rana nastane, ko se je treba odtrgati. Vendar je veliko lažje, če ostaneš med znanimi obrisi hribov, če videvaš znane obraze, če te k počitku povabi pesem iz domačega zvonika.

REZKA MAJER

Brez dvoma je mestu in trebanjski občini tak dom nujno potreben. Če bi ga jutri odprli, bi bili že najmanj sedem let v zamudi. Prepričana sem, da bo dom s svojim programom skrbel za visoko kakovost življenja starejših in bo dostopen na tak ali drugačen način

tudi tistim z nizkimi pokojninami.

BOŽO ZAJC

Kakorkoli že zadevo imenuješ; ali dom ostarelih občanov ali dom počitka, je njeno bistvo hiralnica, ki je lahko boljša ali slabša, vedno pa v svoji osnovni ideji nehumana, ker je nenaravna. V naravi je tako, da delazmožni delajo, otroci se pripravljajo za ring, starejši pa ga počasi zapuščajo. Spraviti v en kombinat nekaj deset, sto ali več ostarelih, onemoglih in iztrošenih ljudi pa je nasilje, čeprav ne zanikam problema ostarelih. V naprednem svetu je aktualna stroka že zdavnaj obrnjena k drugačnim rešitvam in dvomim, da naši strokovnjaki ne bi bili s tem seznanjeni. Zato sem kar prepričan, da ima ta akcija večjo politično vrednost, kot pa je izraz humanosti te družbe.

klepetal
Stane Peček

VARNI V TRETJEM ŽIVLJENSKEM OBDOBJU

Življenje je nenehno spreminjanje, je bogastvo naših izkušenj in modrosti, bogastvo hotenj, razmišljanja in nehanja.

Priznajmo si, da smo doslej le malo razmišljali o posebnih duševnih in telesnih potrebah starejših ljudi. Zrela leta smo ocenjevali kot obdobje naraščanja onemoglosti in razočaranj. Vemo pa, da je danes prav tretje življenjsko obdobje najpomembnejši del našega življenja. To je čas, ko lahko opustimo večno naglico in pričnemo upoštevati vsa skrita nagnjenja, ki jih do sedaj nismo imeli časa razvijati. Nikoli si ne recimo, da smo se prenehali razvijati in učiti, zakaj učimo se vse življenje in prav je tako. Bogastvo duha vselej bogati telesno vitalnost in sprosti naše stiske in občutke strahu pred neznanim. Napačno je misliti, da bomo vselej delali iste stvari, imeli iste cilje in iste prijatelje. Vsako starostno obdobje mora imeti svoje radosti, pa tudi razburljiva doživetja. Tak pogled vase nam omogoča, da vse starostne spremembe gledamo drugače, jih sprejemamo kot nujne in zato dobrodošle. Mnogi starejši ljudje spregledamo pomembno dejstvo, da nas namreč družba "potrebuje" tudi ko se staramo. Da pa smo lahko še koristni in sposobni, moramo ostati kolikor je mogoče telesno in duševno dejavni. Trdno zdravje pa ni le posebna pravica mladim, mnogi ljudje ostanejo dejavni in sposobni v kasna sedemdeseta leta. Če vemo, kakšne spremembe se pojavljajo v starosti in zakaj, se lahko pametno odločamo glede sprememb v prehrani, navadah

in celo tega, kje bomo živeli in delali, dokler nam bodo dopuščale moči.

Mnogi med nami bi priznali, da jim pomeni največja varnost in pomoč še vedno družina. Vendar pa si moramo priznati, da je prevzem odgovornosti mlajših članov družine za starejše sorodnike (pa čeprav so to starši) hud čustveni, telesni in ekonomski napor. To pomeni veliko obremenitev in pogosto skrha medsebojne odnose starejše in mlajše generacije. Dinamičnost današnje družbe je povzročila, da družina niti ne živi v enem in istem kraju, kot je bilo to nekoč, pač pa je raztresena celo daleč naokoli.

Pomoč tako lahko oteži že nekaj minut potovalnega časa. In kaj storiti?

Odločitev ni lahka, saj smo največkrat zaradi bolezni in varnosti prisiljeni žrtvovati zasebnost svojih domov in življenja. Potrebujemo torej domačo pomoč, prinašanje hrane na dom, zdravstveno osebje in strežnice, če hočemo živeti normalno življenje. Celotno priseljenstvo ljudi lahko čisto potre, ko vidijo, da niso več sposobni skrbeti zase in za druge.

Prepričana sem, da so vsa prizadevanja glede graditve doma starejših občanov v Trebnjem, potrebna vzpodbude in množične podpore prebivalcev mesta in širšega območja. Dolžnost in humanost do starejših v naši občini nas veže, da ohranimo take ljudi čim dlje zdrave, aktivne in vitalne v njim znanem domačem okolju. Čustvena vez na domače ognjišče in okolico, kjer je živel in delal, nabiral izkušnje, je tako močna, da je že odvisnost od tuje pomoči zanj hud

stres in težko breme. Osebo menim, da so ljudje v našem okolju premalo obveščeni in osveščeni o potrebi takega doma za starejše v našem kraju. Po svetu ni nobena posebnost, pri nas pa številni občani razmišljajo o domu starejših kot o domu "odpisanih". Mar nismo vsi poklicani na ta svet zato, da si pomagamo in damo mesto tudi drugim, mlajšim, ko pride naš čas nehanja? Morda niti ne vemo, da danes domovi starejših občanov nudijo mnogo več kot je oskrba svojih varovancev. Razne zunanje dejavnosti takih domov so danes ena najpomembnejših dosežkov našega časa. Naj jih kar nekaj naštejemo:

- dostavljajo pripravljeno hrano na domove starejših,
- organizirajo gospodinjstvo pomoč (tudi pranje perila),
- nudijo dnevno bivanje, varstvo in družabništvo v domu,
- opravljajo nekatere zdravstvene in fizioterapevtske storitve,
- pripravljajo tečaje in srečanja ljubiteljev ročnih del,
- domovi sodelujejo z društvi in klubi upokojencev in prav tako z Univerzo v tretjem življenjskem obdobju.

Težko je naštet vse možnosti, ki jih taki domovi nudijo. Nezaupanje, združeno s strahom starejših do tuje pomoči, se le počasi odmika in prilagaja na koristne novosti sodobnega časa.

Naj sklenem svoja razmišljanja z mislijo - vsakdo, mlad ali star, potrebuje spodbudno okolje, varnost in občutek, da ni nikomur odveč.

Ivanka Lazar,
predsednica

Društva upokojencev Trebnje

KO BO NAREJEN, NE POZABITE NAME!

Sedanja slika kaže, da so naši ljudje nameščeni v 22 domovih starejših občanov po Sloveniji. Najbližji je novomeški, kjer se ljudje tudi zaradi bližine relativno dobro počutijo, vendar je težko dobiti v njem prosto mesto. Najbolj oddaljen dom je od Trebnjega okoli 200 km, medtem ko je povprečna

razdalja med krajem stalnega bivališča in domom, kjer so nameščeni naši ljudje, 50 do 60 km.

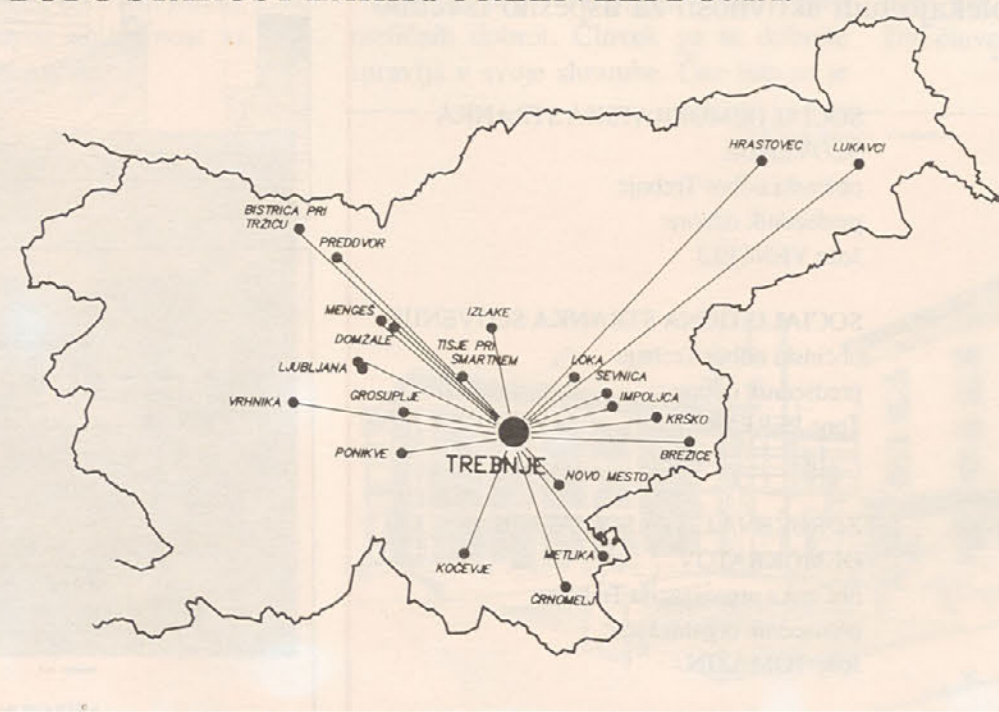
Če ne bomo imeli lastnega doma za starejše, lahko pričakujemo še večjo razpršenost (ker bo namestitev odvisna od prostega mesta in ne od želje posameznika). Če bo dom oddaljen se bo

starejši, ki je potreben domaške oskrbe, še težje odločil zanj. Pomeni tudi, da ga bodo redkeje kot sicer obiskovali sorodniki in mogoče nikoli delovni kolegi, znanci iz okolja, saj je pot v oddaljeni dom starejših občanov povezana z dodatnimi stroški, z dodatno izgubo časa.

Temu bi se v domačem domu izognili, saj bi bil starejši človek kljub namestitvi v domu praktično doma. Vedel bi, da bi dobil oskrbo celo v primeru, da bi se resnično preselil v svoje bivše stanovanje, ker bi dom lahko razvil tudi dejavnost pomoči na domu. Vedel bi, da gre lahko domov ob vikendih. Pričakoval bi lahko pogostejše obiske sorodnikov, prijateljev, znancev, saj bi se pri njem lahko tudi mimogrede in zato večkrat oglasili ljudje, ki jih je imel rad. To v oddaljenem domu ni možno in zato je dom starejših občanov v Trebnjem tako potreben.

Anica Miklič, direktorica
Centra za socialno delo
Trebnje

OMOGOČIMO NAŠIM STAREJŠIM OBČANOM, RAZSELJENIH PO DOMOVH STAREJŠIH PO SLOVENIJI, DA BODO STAROST LAHKO PREŽIVELI DOMA.

IV. Tabor SKD v Bohinju

5. septembra je bil v Bohinju 4. tabor slovenskih krščanskih demokratov. Letošnji tabor je bil posvečen turizmu. Že v soboto 4. septembra je bilo na Bledu strokovno posvetovanje o turizmu. V nedeljo pa se je v Bohinju odvijal drugi del tabora. Zanj je bila značilna velika udeležba krščanskih demokratov in njihovih simpatizerjev iz vse Slovenije (okoli 120 avtobusov in 400 osebnih avtomobilov). Krščanski demokrati in njihovi simpatizerji iz občine Trebnje so se tabora udeležili s štirimi avtobusi in osebnimi avtomobili. Slavnostni govornik na taboru je bil predsednik slovenskih krščanskih demokratov in naš zunanji minister g. Lojze Peterle. Med drugim je predstavil sodelovanje stranke v koalicijski vladi ter podrobnejše predstavil delo, uspehe in težave naših ministrov v vladi. Zavzel se je tudi za razjasnenje vseh afer ter za kaznovanje vpletenih. Afer pa ne smejo vplivati na nadaljnji razvoj naše mlade države. Pojasnil je tudi stališče stranke do povezovanja in združitve s Slovensko ljudsko stranko, ki ima soroden program. Združitve obeh strank bi bistveno vplivala na večjo možnost uresničevanja programa obeh strank.

V okviru tabora se je odvijal tudi bogat kulturni program. Nekaj dežja ni pregnalo udeležencev. Bohinjski gostinci pa očitno niso bili najboljše pripravljeni na tako veliko število udeležencev.

OO SKD Trebnje

"Vodi me dobrotna luč"

Župnijski urad Trebnje, Baragov trg 7, tel.: 44-001

P R I R E J A:

TEČAJ UVAJANJA V KRŠČANSTVO ZA ODRASLE
(možnost priprave na prejem sv. zakramentov).

Zbiramo se vsak četrtek ob 20. uri v župnišču.

Lepo vabljeni!

KARITAS

Potrebuje pomoč? Lahko se oglasite pri nas. Pisarna KARITAS je odprta za vse v stavbi za občino Trebnje.

Uradne ure torek od 11. do 12. ure
četrtek od 16. do 17. ure.

Ste v duševni stiski? Želite pomoč na domu? Pokličite ali pustite sporočilo na tel.: 44-001.

Če želite pomagati lahko nakazete svoj dar na KARITAS Trebnje
št. žiro računa: 521-00-620-107-971115-22-60-68

D O P I S U J T E V
GLASILO OBČANOV

Tabor SLS

Sredi avgusta se je odvijal 5. "tabor" SLS pri gasilskem domu na Ponikvah.

Potekal je dva dni: v soboto, 14. in nedeljo, 15. avgusta. V soboto je vodstvo SLS pripravilo okroglo mizo na temo GOSPODARSKI IN SOCIALNI POLOŽAJ SLOVENIJE. Program stranke so obrazilo dr. Ludvik Toplak, dr. Janez Podobnik, ga. Metka Karner - Lukač in g. Jože Tivadar. Ob korektnem pisanju vseh prisotnih novinarjev ter TV Ljubljana je program doživel v javnosti veliko zanimanje. Program je resnično sestavljen tako, da omogoča celovit razvoj slovenskega gospodarstva, socialnega skrbstva, pokojninskega zavarovanja, izobraževanja, šolstva, raziskovalne dejavnosti itd.

Osrednji del tabora je bil v nedeljo z bogatim kulturnim progra-

mom in osrednim govorom predsednika stranke Marjana Podobnika. Med nekaj tisoč glavo množico udeležencev je bilo precej pomembnih gostov: med njimi tudi predsednik SLD Lojze Peterle in predsednik SSDS Janez Janša.

Naš cilj je bil pritegniti pozornost na občino Trebnje, ki je bogata s kulturno - zgodovinskimi znamenitostmi in še marsičem, kar daje možnosti za turizem. Ugotavljamo, da smo bili s tega vidika uspešni, saj je bilo ogromno zanimanje predvsem za kmečki muzej Veseli Gori, za spominsko sobo škofa Barage, galerijo likovnih samorastnikov in za kmetijsko dejavnost.

V podružnici SLS trebnje že delujeta kmečka in ženska zveza, v jesenskem času pa bomo poskušali ustanoviti še gospodarsko zvezo. Ob tej priložnosti vabim vse zainteresirane občanke in občane k sodelovanju v eni izmed že ustanovljenih zvez, predvsem v novi gospodarski zvezi. Vse informacije lahko dobite na sedežu stranke, Gubčeva 16, vsak četrtek od 8.00 - 10.00 dopoldne ali po tel. ob istem času (44-015).

Predsednik SLS,
podružnice Trebnje
Tone Strah

Iz Združene liste socialnih demokratov

Občinska organizacija Trebnje

1. Z združitvenim kongresom 29. maja letos - Delavske stranke, Socialdemokratske unije in Stranke demokratične prenove - smo dobili skupno, organizacijsko močno in idejno jasno socialdemokratsko stranko z imenom: ZDRUŽENA LISTA SOCIALNIH DEMOKRATOV.

O njenem programu in delu bomo pisali v kakšni naslednji številki. Menimo, da so nekatera druga vprašanja trenutno v prednosti.

2. Pred nami, občani občine Trebnje, je zelo pomembna akcija in razmišljanje za odločitev za uvedbo občinskega samopriskupka za gradnjo doma za starejše občane.

Referendum je razpisan. V nedeljo, 7. novembra, bomo odločili, ali smo pripravljeni en odstotek svojih prihodkov nameniti za gradnjo doma starejših občanov ali ne.

O potrebnosti takega doma se pogovarjamo že zelo dolgo. Vsi podatki, ki so na razpolago, kažejo, da je dom potreben. Predsedstvo naše stranke je zadevo nekajkrat obravnavalo in podprlo usmeritev za razpis referenduma. Podpiramo program izgradnje doma, saj bi poleg pogojev za nastanitev tistih starejših občanov, ki so tega potrebni, razrešili tudi nekatera druga vprašanja, pomembna za vso občino.

Udeležili se bomo glasovanja 7. novembra. Priporočamo vsem članom in simpatizerjem naše stranke, kakor tudi vsem drugim občanom z volilno pravico, da glasujemo "ZA", saj smo vsi lahko potencialni kandidati za stanovalce takega doma.

Želimo, da bi referendum uspel!

Za ZDRUŽENO LISTO
občinska organizacija
Jože Tomažin

Ponovno oživiljen kmečki praznik v Šentrupertu postaja tradicionalen

Ob ustanovitvi Kmečke zadruge Šentrupert se nam je porodila ideja, da bi to na primeren način tudi javno obeležili.

Odločili smo se za prikaz starih kmečkih običajev in opravil, ki žal marsikje tonejo v pozabo.

Praznovanje smo poimenovali KMEČKI PRAZNIK. Skrbelo nas je, kako bomo uspeli pridobiti in organizirati vključiti v to prireditve toliko Šentrupečanov, kot je bilo predvideno za izvedbo zastavljenega programa. Bili smo prijetno presenečeni, saj smo pri ljudeh našli veliko pripravljenost za sodelovanje. Šentrupečani so KMEČKI PRAZNIK vzeli za svojega in predvsem njim gre zahvala, da je prav lepo uspel. Tudi visoki predstavniki politike in stroke: g. Oman, prof. Ostrc, g. Umek so bili s prireditvijo zadovoljni. Na občnem zboru zadruge smo se odločili, da bo to praznovanje tradicionalno. Praznovanje letošnjega praznika je bilo v času od 19. do 21. avgusta. Program je bil bogat in je obsegal:

Razstavo kiparja Sandija Leskovca z Mirne in slikarja Bogdana Breznika iz Trebnjega, predstavitve programa Turističnega društva Šentrupert ter predavanje

o ureditvi kmetij na Hrastnem, tekmovalno v kmečkih delih, razstavo stare in nove kmetijske mehanizacije, revijo harmonikarjev, postavljanje mlaja in podoknico, okroglo mizo o problematiki kmetijstva in možnosti razvoja kmečkega turizma, kulturno etnološko prireditve s prikazom domačih del in ženitovanjskih običajev, družabno srečanje - igral je Lojze Slak.

Vse tri dni je bilo lepo vreme. Na vseh prireditvah je sodelovalo več kot 350 udeležencev, obiskovalcev pa je bilo preko pet tisoč.

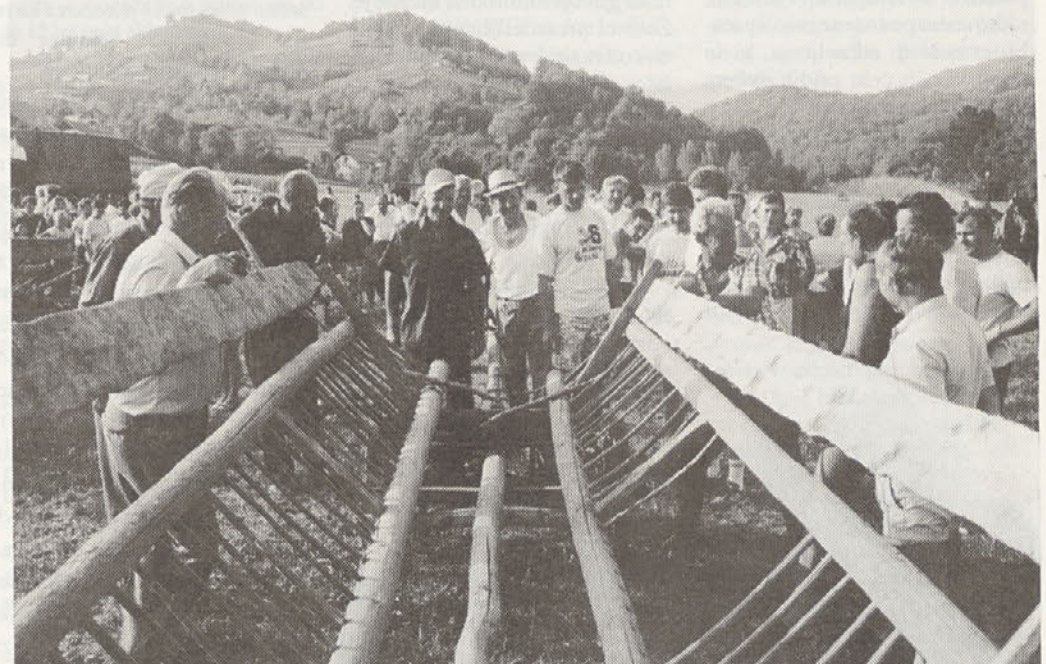
Ob tej priliki smo izdali drugo številko Glasnika - glasilo Kmečke zadruge Šentrupert in sicer v 500 izvodih. Glasilo je zelo lepo sprejeto pri članih in ostalih.

V soboto 21. 08. 1993 je obiskal prireditev tudi g. Peterle, podpredsednik vlade in zunanji minister, ki je imel govor v katerem je pohvalil prireditev in prizadevanje Kmečke zadruge Šentrupert za drugačen odnos do kmetijstva in svojih članov. Praznovanje KMEČKEGA PRAZNIKA je bilo že 1954 leta v organizaciji tedanje KZ Šentru-

pert. Naslednje leto bo 40 - letnica prvega praznovanja. Vsa ta leta ni bilo interesa, da bi gojili tradicijo tega praznovanja. KZ Trebnje je skrbela le za kooperantske odnose in trgovsko dejavnost, stari običaji in podobna "kulturna navlaka" pa jih niso zanimali.

Kooperantski odnosi so bili samo farsa za socialistične hlapce na naši zemlji. Da je res, kažejo sedanje razmere, ko ni več kooperacije, ko z muko vzpostavljamo lastni stalež goved, nimamo dopolnilnih programov za naše kmetije. S postopki vračanja zemlje tudi bivši "paradni" kooperanti ostajajo brez nje, kajti vsak, ki dobi vrnjeno zemljo, jo želi obdelovati sam, razen nekaj izjem starejših kmetov ali tistih, ki so se odselili. Kdor bolje pozna razmere v KZ Trebnje, je lahko prepričan, da tisti, ki so zemljo jemali, je ne bodo radi vračali. Šentrupeški kmetje smo trdoživi, preživeli bomo tudi to preizkušnjo in kmalu zagospodarili na svoji zemlji, v svojih prostorih, ne pa gostovali kot hlapci Jerneji.

Maks Kurent

Kmečki voz za spravilo sena, lojternik; priča preteklega težkega življenja kmeta, ki pa je pogosto imelo več družabnosti in razumevanja kot današnja zmehanižirana in vedno v pomanjkanje časa ujeta doba.

GLASILO OBČANOV

Evropski mladinski knjižni kviz "Knjige gradijo mostove"

Tudi letos so se mladi ljubitelji knjige lahko vključili v mednarodni mladinski knjižni kviz, letos pod geslom KNJIGE GRADIJO MOSTOVE.

Glavno vodilo kviza je bilo vzpodbujanje branja kvalitetne mladinske literature, ki je nastala v različnih evropskih deželah. Tako so se na seznamu znašle knjige:

- R. Kipling: Knjiga o džungli
- A. Lindgren: Pika Nogavička
- M. Ende: Momo
- S. Lagerlof: Čudovito popotovanje Nilsa Holgersona
- H. Ch. Andersen: Snežna kraljica
- Ch. Dickens: Oliver Twist
- C. Collodi: Ostržek
- V. Pečjak: Drečček in trije Maršovci

Vsa ta dela nosijo bogato sporočilnost, a so obenem zabavna, duhovita, vznemirljiva, pustolovska, in prav nič se ne trudijo, da bi bila vzgojna. Prav to je odlika dobre mladinske književnosti.

Tekmovanje je potekalo na vseh osnovnih šolah do konca šolskega leta, v Knjižnici Pavla Golie pa vse poletje.

Zaključna prireditev je bila 1. septembra na osnovni šoli v Šent-

trupertu. Gostitelj, g. Jože Zupan, ravnatelj šole, nas je popeljal na dva zanimiva ogleda: v gotsko cerkev v Šentrupertu in po razstavi rezbarja Sandija Leskova in slikarja Bogdana Breznika. Ker je bila naša zaključna prireditev del kulturnega programa ob občinskem prazniku, se je udeležil tudi g. Milan Rman, sekretar za občo upravo in družbene dejavnosti.

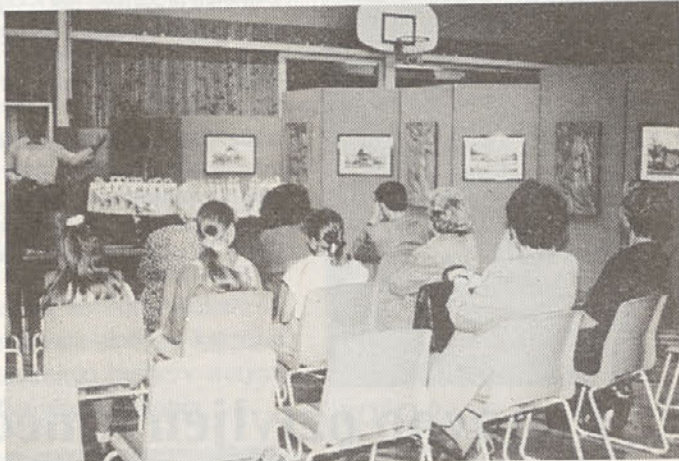
In končno nagrade. Izžrebala jih je najmlajša udeleženka: 1. prvo - srečanje nagrajencev v Ljubljani; 14 drugih - izlet v Belo krajino in

15 tretjih - spominske majice.

Da smo letos lahko izvedli knjižni kviz in nagradili reševalce, so nam ljubezno pomagali podjetje Greda z Mime, Inštalacije Janez Grabnar, Gostilna Pavlin, Državna založba Slovenije, Dolenjka in Cvetličarna iz Trebnjega, vse osnovne šole v občini in Skupščina občine Trebnje. Vsem lepa hvala.

Vsem, ki ste letos uspešno rešili kviz (bilo vas je 83) in tistim, ki se boste pridružili drugo leto: na svadenje ob novih knjižnih ugankah!

Stanka Pungartnik

Študentska etnološka raziskovalna delavnica Šentrupert 93

Šentrupert je letošnje poletje že drugi gostil študente in študentke etnologije s Filozofske fakultete v Ljubljani. Mladi raziskovalci so znova s presenečenjem ugotavljali, kako je to področje velika etnološka bela lisa, domačini pa so bili neizmerno veseli, da se še kdo zanima za njihovo preteklost in polpreteklost. Z naklonjenostjo so sprejeli nadebudne študente, jim odprli svoje domove, potrpežljivo odgovarjali na številna vprašanja, po spominu brskali za davnimi dogodki, po podstrešjih pa za starimi predmeti, na katere je že legel prah pozabe. Odprli in prelistali so albume s porumenelimi fotografijami in s pripovedjo oživili posameznike, ki so se nekoč za trenutek svečano zazrli v fotografsko kamero.

V primerjavi z lanskoletno je bilo na letošnji delavnici manj udeležencev, zato tudi manjše število raziskovalnih tem. Eno od skupin je na terenu nabirala podatke o zdravilnih zeliščih, njihovem poznavanju in uporabi ter načinih zdravljenja, ki so imeli včasih celo pridih nečesa skrivnostnega.

Zelo zanimiva tema, pri kateri so se razvile številni informatorji, so bile poroke in z njimi povezane šege in navade. Pri tej temi je mlade raziskovalce zanimala predvsem nekdanja socialna razslojenost družbe, ki je tudi

pogojevala bolj ali manj primerne zakonske partnerje. Več raziskovalne pozornosti je bilo posvečeno bali. Bala, ki so jo starši dali hčeri pri odhodu iz domače hiše, je običajno obsegala hišno opremo, gospodinjsko posodje in orodje, posteljnino in perilo, pri zelo premožnih nevestah pa je k njej sodil tudi teliček. Seveda je bila bala bogatih nevest obsežnejša, lepo izdelana in so jo z velikim pompom dan pred poroko vozili na ženinov dom. Tako so si lahko vaščani ogledali nevestino premoženje. Doma stkana in sešita posteljnina, dostikrat bogato okrašena z vezeni, je pričala tudi o pridnosti neveste same. Pri manj premožnih je bila bala seveda skromnejša, pri zelo revnih pa je včasih niti ni bilo. Zanimiv je podatek, da je bila bala v hribovitem svetu okoli Šentruperta živa vse do 70 tih let, v ravninskem pa le nekako do 2. svetovne vojne.

Šentrupeška okolica s prisojnim griči je vinorodno območje. Zato ni presenetljivo, da je bila ena od raziskovalnih tem tudi vinogradništvo. Pobuda zanjo pa je bil poleg vabljivih vinskih goric tudi podatek iz časopisov s konca prejšnjega stoletja, da je tu vinograde trtna uš prizadela kasneje kot drugje na Dolenjskem in v Beli krajini.

Na področje socialne kulture sta posegli dve raziskovalni te-

mi. Prva je obravnavala društveno življenje v Šentrupertu v obdobju med obema svetovnima vojnima, druga pa socialno življenje v Šentrupertu v istem obdobju in primerjavo z današnjim. Ta tema je bila vključena že v lanskoletne raziskave, letos pa dopolnjena z avdivizualnim snemanjem.

V letošnji študentski etnološki raziskovalni delavnici je sodeloval tudi študent umetnostne zgodovine. Njegovo terensko delo je bilo posvečeno umetnostnozgodovinski topografiji župnije Trebelno. Na terenu zbrane podatke, predvsem točen opis arhitekture ter popis vsega inventarja župnijske cerkve, njenih štirih podružnic, kapele in kostnice, dopolnjene s črno-belimi fotografijami in dia-posnetki, je kasneje uredil na Zavodu za varstvo narave in kulturne dediščine Novo mesto v okviru redne letne prakse. Tako je nastalo obsežno gradivo, ki je osnova za resno proučevanje sakralne dediščine trebeljanske župnije.

Ob zaključku študentske etnološke raziskovalne delavnice so udeleženci pripravili razstavo. Na njej so predstavili svoje desetdnevno terensko delo, hkrati pa so se domačinom tudi zahvalili za njihovo pomoč. Rezultati lanskoletne in letošnje delavnice bodo predstavljeni v posebni knjižici, ki bo izšla ob koncu leta.

Za zaključek pa še tole: študentsko etnološko raziskovalno delavnico so omogočili in podprli Občina Trebnje, Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine Novo mesto, Župnijski urad Šentrupert in Oddelek za etnologijo in antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Marinka Dražumerič

Tabor mladih raziskovalcev

V začetku junija je na Mirni potekal tabor mladih raziskovalcev. Vključenih je bilo 23 osemšolcev iz vseh šol naše občine. Tema raziskovanja je bila ekološka in sicer onesnaženost reke Mime od izvira do izliva. Najprej so v geografski skupini pod vodstvom mentorjev geografov Anice Marinčič in Petra Podobnika določili tri mesta raziskovanja in jih opisali. Določili so mesto pri valjčnem mlinu, pred in po čistilni napravi, narisali geografsko karto. Delo so nato nadaljevali na teh označenih mestih v treh bioloških skupinah. Mentorji biologi Marija Kržan, Adela Petan in Milena Kaplan so z mladimi raziskovali floro, favno in opravili biološko analizo vode v šolskem laboratoriju. Sledila je kemijska analiza vode, ki so jo temeljito opravili v Dani in Kolinski z mentorji kemiki, in sicer Nino Kodelja, Anjo Hočevar, Tončko Novak, Danico Vidmar, Marinko Škufca, Elizabeto Grabnar in Vero Tratar. Ugotavljali so stopnjo onesnaženosti na različnih odvzemnih mestih.

V prostem času so si mladi ogledali pod vodstvom g. Janeza Vidičeve cerkev na Vihru in v Šentrupertu. Marko Kapus je predstavil občino Trebnje in njene znamenitosti z diapozitivi. Prosti čas je obogatil s svojo prisotnostjo in razmišljanjem o osebnosti zgradjenosti človeka dr. Jože Ramovš.

Ob zaključku tabora so mladi raziskovalci izrazili zadovoljstvo in navdušenje, razšli pa so se z željo po ponovnem snidenju. Zahvalili so se vsem mentorjem in sponzorjem: IS občine Trebnje, Dani, Kolinski in TOMu z Mime, Trimu in Akripolu iz Trebnjega, krajevni skupnosti Mokronog in osnovnim šolam.

A. N.

ŽIV - ŽAV v Mokronogu

Vzgojiteljice mokronoškega vrtca so ob koncu šolskega leta organizirale ŽIV - ŽAV za vse predšolske otroke v KS Mokronog. Zbrali so se pri lovski koči v Mokronogu. Piknika se je udeležilo zelo veliko predšolskih otrok in njihovih staršev (vseh je bilo 130). V pestrem programu, ki je vključeval nastop otrok, družabne igre in piknik s srečolovom, so se vsi prijetno zabavali. K iskram v očeh otrok so pripomogli predvsem dobroti za srečolov, ki so jih prispevale delovne organizacije in zasebniki iz bližnje in daljnje okolice. Vsem se najlepše zahvaljujemo. Denar, pridobljen s srečolovom, pa je namenjen ureditvi otroškega igrišča ob vrtcu v Mokronogu.

Polona Kralj - Zupančič

Sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti
SO Trebnje, 68210 Trebnje, Goliev trg 5

objavlja

RAZPIS

za financiranje in sofinanciranje programov kulture občine Trebnje iz javnih financ za leto 1994

1. Občina Trebnje bo financirala ali sofinancirala osnovno dejavnost zavodov in ustanov, ki so bili že doslej financirani ali sofinancirani iz proračuna Občine Trebnje.

2. Občina Trebnje bo sofinancirala tudi:

a) programe, posamezne projekte in prireditve z naslednjih področij:

- glasba,
- literatura,
- gledališče,
- folklor in ples,
- likovna dejavnost,
- film,
- galerijska in muzejska dejavnost,
- naravna in kulturna dediščina,
- slovenski kulturni praznik,
- Teden otroka,
- Novoletne prireditve,
- občinski praznik,
- Revija otroških in mladinskih pevskih zborov,
- Revija odraslih pevskih zborov,
- Mali tabor,
- interdisciplinarni projekti
- skupni projekti kulture in mejnih dejavnosti kulture;
- b) razvojna in strokovna dejavnost:
- kulturna vzgoja in izobraževanje,
- štipendiranje,
- raziskovalna dejavnost,
- založniška dejavnost,
- propagandna dejavnost,
- načrtovanje in spremljanje kulture,
- kulturna infrastruktura;
- c) strokovno - organizacijska in tehnično - administrativna dejavnost:
- poslovanje društev,
- informacijsko-dokumentacijski sistem,
- delovanje strokovnih asociacij.

3. Predlog za financiranje in sofinanciranje kulturnih programov lahko prijavijo ustanove s področja kulture, kulturna društva, ki imajo sedež in delujejo na območju občine Trebnje in druge pravne osebe, ki se ukvarjajo s kulturo dejavnostjo, ter samostojni kulturni delavci.

Vsi, ki kandidirajo za financiranje in sofinanciranje svojih programov, morajo predstaviti predlog celotnega programa s predvidenimi finančnimi viri in sredstvi.

4. Predloge morajo predlagatelji posredovati najkasneje do 3. januarja 1994 na naslov: Sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti SO Trebnje, 68210 Trebnje, Goliev trg 5, kjer lahko dobijo tudi podrobnejše informacije. Predlogi, ki ne bodo prispeli v predpisanem roku, ne bodo obravnavani!

NOVO • NOVO • NOVO • NOVO

PRODAJA - SERVIS - KLEPARSTVO
BOŽIDAR GROZNIK

68210 TREBNJE, Glavarjeva 6
Tel./ fax: (068) 44-701

M-Kmetijska zadruga Trebnje in združništvo včeraj in danes

Skupščina Republike Slovenije je v mesecu maju 1992 sprejela Zakon o zadrukah. S tem zakonom je bila ponovno uveljavljena zadruga lastnina, ki je skupna in nedeljiva in z njo upravljajo združniki.

Bivši člani in kooperanti zadrug ter delavci so se v vseh devetih Zadrugah enotno odločili za skupno združbo in sprejeli zadruga Pravila - tudi v Zadrugi enoti Šentrupert. Pravila v skladu z Zakonom o zadrukah določajo pravice in dolžnosti članov, način upravljanja in število organov. Ob reorganizaciji zadrug je pristopilo in vplačalo članski delež 485 kmetov in delavcev.

Zakon o zadrukah tudi določa vračanje bivše zadruga lastnine in možnost lastninjenja tudi živilske industrije, ki so jo zadrug oskrbovale s surovino. Tako je naša zadruga lastnina pri ljubljanskih mlekar nah 7,69% (od 45%), M-Mesna industrija Ljubljana 6,69%, M-Meso izdelki Škofja Loka 6,75%, EMONA-Mesna industrija Zalog 15,13%, Mesarija Šmartno 8%.

Od aprila lani so vsi kmetje pokojninsko-invalidsko in zdravstveno zavarovani preko Zavoda za zdravstveno varstvo. Do tedaj je bilo zavarovanih preko zadrug 491 nosilcev zavarovanja in njihovih družinskih članov, ki niso imeli druge osnove za zavarovanje. Preko naše zadrug pa imamo z zavarovalnico sklenjeno "Prostovoljno zdravstveno zavarovanje" skupno za 770 kmetov in zaposlenih delavcev. Sma prva zadruga, ki je podpisala Samoupravni sporazum o porodniškem dopustu kmetice.

Trenutno prejema to nadomestilo 11 kmetice.

Prizadevanja za izobraževanje kmečkega življa so tekla preko aktivov kmečkih žena. S prenosom pospeševalne službe v javno svetovalno službo, ki deluje preko Kmetijskega zavoda Ljubljana, so te aktivnosti večina izven dejavnosti zadrug.

Zadruga je ustanoviteljica Hranilno kreditne službe Trebnje, ki ima 3250 varčevalcev. Vsi varčevalci lahko s hranilno knjižico neposredno nabavljajo v zadrugi prodajalnah. Vsi člani zadrug imajo kreditne kartice za brezgotovinsko nabavo v zadrugi prodajalnah.

Za sredstva Hranilno kreditne službe jamči zadruga, Slovenska zadruga kmetijska banka in Republika Slovenija.

Vsa prizadevanja na področju kmetijske pridelave so bila usmerjena za 80 odstotno samooskrbo Slovenije. Zato so bili vsi ukrepi usmerjeni v večjo pridelavo v praksi, včasih tudi na račun kvalitete. Ciljem za večjo pridelavo je sledilo tudi kmetijstvo občine Trebnje. Izredno hitro smo večali zlasti pridelavo mleka in govejega mesa. Na večjo pridelavo govejega mesa so vplivala tudi večja vlaganja klavne industrije v stalez pitancev. Uslužnostno pitanje je bilo za rejce ekonomsko zanimivo, zato se je hitro širilo. Cilj zadrug je bil, ne presežati staleža lastne živine, ker bi imela klavna industrija prevelik vpliv na proizvodnjo. Čeprav danes govorijo nekateri o kooperantskih odnosih kot farski socialističnih hlapcev, so jo ti isti

koristili v polni meri in jo tudi danes in to v naši zadrugi Zadruga enote Šentrupert. Taglavni se je šel "socialističnega hlapca" še v novembru lani, ko je vhlavljal našo živino, saj je drugače ni mogel priskrbeti niti za sebe. Člani in kooperanti naše zadrug pridelajo in oddajo v Zadrugi enoti Šentrupert okrog 60% tržne pridelave. Širitev uslužnostnega pitanja je bila tudi zaradi gradnje hlevov in nabave mehanizacije in je del svojega denarja vlagal v investicije, ne pa v celotni lastni stalez pitancev. V letih 1976 - 1990 je zadruga sodelovala s krediti pri gradnjah in adaptacijah v 1020 primerih, pri nabavi mehanizacije pa v 1734 primerih. Tudi danes bi mesna industrija več vlagala v surovino, če bi država sploh ščitila domačo proizvodnjo, tako pa uvaža kljub uvoznim carinam (ki so nizke), saj nekatere države veliko prispevajo za izvoz, da se rešijo zalog. Trenutno ima zadruga v pitanju 647 komadov govejih pitancev.

Danes je glavna skrb zadrug, da plasira na trgu kmetijske pridelke in proizvode. Zahteve po kvaliteti so izredno velike saj v slovenske pravilnike o kvaliteti vnašamo standarde EGS in bo velik problem, zlasti pri kvaliteti mleka. Prodaja pa pomeni tudi plačilo in tu se v zadnjem času pojavljajo večji problemi, ko kupci kasnije s plačili, zadruga pa mora zagotoviti 60 - 70 milijonov tolarjev mesečno za izplačilo kmetijskih pridelkov in proizvodov.

M-KZ Trebnje

S pomočjo uporabnikov, v korak s časom

V decemberski številki glasila smo objavili članek "ZA VIŠJO RAVEN NUJNE MEDICINSKE POMOČI", s prošnjo za finančno pomoč pri nabavi defibrilatorja, ki je nujen potreben pri dodatnih postopkih oživljanja. Kljub kriznim časom smo naleteli na razumevanje, tako da smo zbrali milijon tolarjev in nujen potreben aparat nabavili.

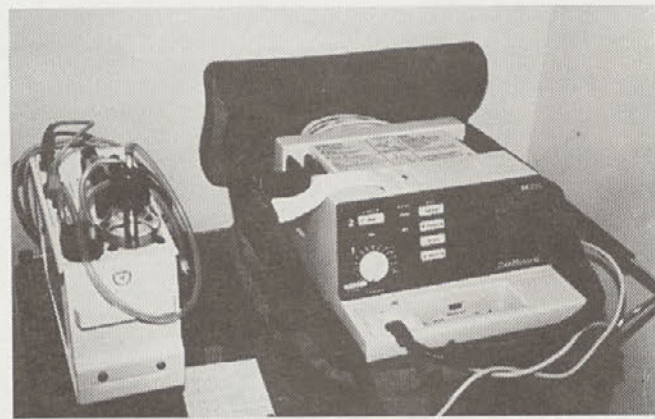
Sredstva so prispevali:

TRIMO Trebnje, TOM Mirna, AKRIPOL Trebnje, PLASTA Šentrupert, PGP Trebnje, TESNILA Trebnje, Krajevna skupnost Trebnje, ANKA in BOŽA ZAJC Kovinoplastika, Puščava 14, Janez Grabnar Inštalacije centralnih kurjav Trebnje, Stoklarstvo DOLJAK Trebnje, Stanislav Pekolj Zagorica pri Dobravi, BARLOG Trebnje, SANTI Šentrupert, Leopold Medved Mirna, Stanislav Hribar Veli Gaber, Miro Zore Kovinska galanterija Trebnje, Mojca Retelj Prehrana Trebnje, Marjan

Krmelj Trebnje, HRAST Šentlovrenc, Jure Žlajpah gostilna Mokronog, Zupančič Gradbeništvo Trebnje, Sind. podr. TEMENICA Trebnje, Peter Deu Mokronog, Damjan Bajun Trebnje, Janez Prosenik Paradiž, Jože Kristan Gor. Ponikve 25, U.L.A. Trebnje, Ivanka Hribar Vel. Gaber, Marjan Pongerc Vel. Loka, Finančni biro Krevs Trebnje, Zdravko Jan Paradiž, Tomaž Glivar Prodaja rib Trebnje, Mara Kotar vel. Gaber, Andrej Markovič Log 4, p. Drobnič,

Krištof Draga 32, Šentrupert, Ignac Rakar avtoprevoznik Kamni potok, OTISK Trebnje, Ana Bilbija Novo mesto, Janez Jaklič Šahovec 5, p. Dobrič, PPK d.o.o. Trebnje, Štefan Žagar Trebelno, Anton Judež Štamberk, Anton Sitar Gor. Ponikve, Franc Borštnar Trebnje, Mirko Tomšič Trebnje, Peter Agnič Trebnje, Marjan Redek Vina Gorica, Vovk Trebnje

Vsem darovalcem se za pomoč najlepše zahvalujemo.

Zdravstveni dom ne zanemari pridobivanja novih znanj

Dr. Franc Žnidaršič, spec. spl. med., vodi raziskavo Periferna arterijska olkuzivna bolezen v starostni skupini od 40 - 45 let.

Od sredine decembra lani pa do sredine junija letos smo v Zdravstveni dom Trebnje povabili okrog tisoč občanov na preventivni pregled ožilja spodnjih okončin in ugotavljanja dejavnikov tveganja za nastanek srčno žilnih obolenj.

Vabilu se ni odzvalo skoraj dvesto vabljenih, kar ocenjujemo kot hudo pomanjkanje interesa za lastno zdravje. Še posebej smo začudeni, da ljudje niso izkoristili možnosti, da se dogovorijo za pregled v času, ki jim najbolj ustreza.

Ob tem je treba povedati, da je ta akcija Zdravstvenega doma EDINA v državi po vsebini in po obsegu zajetih občanov. Zdravstveni dom Ljubljana je pred nekaj leti z veliko večjo ekipo pregledal okrog tisoč petsto ljudi starih nad 25 let, vendar vse brez pregleda arterijske cirkulacije v nogah.

Že bežen pregled opravljenega dela v naši akciji pove, da je njena vrednost v resnici za vsakdanjo prakso daleč večja, kot smo pričakovali. Začasni in vsekakor ne dokončni rezultati kažejo:

- da je mogoče že v starosti od 40 do 45 let najti sklerotične žile,
- da ima večje število občanov toliko zvišan krvni pritisk, da jih že sam ogroža in so potrebni takojšnji zdravljenja,
- da je v tej grupi občanov več takih, ki imajo razvito sladkorno bolezen in so potrebni takojšnji zdravljenja,
- da ima mnogo občanov zvišane vrednosti holesterola v krvi in se ne zavedajo tega najnevarnejšega dejavnika tveganja,
- da večina povabljenih do tega pregleda NI BILA OBDELANA NA (vse) BISTVENE DEJAVNIKE TVEGANJA, pa zato v vsakdanjih postopkih zdravljenja niso mogli biti ustrezno obarvnani.

- da večina še vedno ni dovolj seznanjena z dejavniki tveganja in zato ne more spremeniti tistih življenjskih navad, ki jih ogrožajo.

O dokončnih rezultatih opravljene akcije bomo v tem glasilu še poročali.

Zdravstveni dom
Trebnje

Policijska postaja poroča

6. 8. 1993 ob 07.30 uri je na PP prijavila kaznivo dejanje občanka, ki je povedala, da se je pred enim tednom pri njej oglašila neznana ženska oseba in si izposodila 35.000 sit, rekoč, da ji bo denar vrnila še istega dne, samo da na policiji prevzame predmete oz. blago, ki ga ji je zasegla policija in ga bo odkupila. Za neznano žensko, ki izhaja iz R Hrvške še poizvedujemo.

19. 8. 1993 je občan iz Korit sporočil, da je ugotovil, da iz denarnice, ki jo je imel preko noči spravljeno v bližini postelje, manjka 400 DEM. Z zbiranjem obvestil je bilo ugotovljeno, da je denar vzel mladoletnik, ki je bil pri oškodovancu na počitnicah. Denar je zapravil na igralnih avtomatih. Zoper osumljenca je podana kazenska ovadba na TJT Novo mesto.

27. 8. 1993 je v nočnem času patrolja PPNM opazila, da je vlomljeno v bife STOP na Medvedjeku. Storilec je vstopil na silo skozi vhodna vrata in se oskrbel s cigaretami in kavo. Bil je prijet in ovađen.

30. 8. 1993 se je na PP zgledil občan iz Malih Dol pri Velikem Gabru in povedal, da je bil v soboto 28. 8. na veselici v vasi Zagorica. Ko se je ob 24. uri peš vračal proti domu, je za njim pripeljal osebni avtomobil, iz katerega sta skočila dva moška, ga naslonila na mejo ob cesti, iz hlačnega žepa pa potegnili denarnico s 16.000 sit in dokumenti, nato pa se odpeljala naprej v smeri Sela Šumberk. Storilci so izsledeni in je zoper njih podana ovadba.

V času od 5. 8. do 22. 8. 1993 je neznan storilec vlomil v stanovanje na Mirni in iz spalnice vzel prenosni trezor, v katerem je bilo za okoli 1.000.000 sit nakita. Storilca še iščemo.

7. 8. 1993 je neznan storilec vzel kolo z motorjem lastnika iz

Volčjih Njiv, ki ga je imel prislonjenega na zid pri gostilni Kolar na Mirni. Kolo z motorjem je bilo kasneje najdeno v Zabrdju in vrnjeno lastniku. Za storilcem še poizvedujemo.

14. 8. se je v Trebnjem na ulici OF zgodila prometna nezgoda z lahko telesno poškodbo. Otrok je nenadno prečkal cesto izven prehoda za pešce v trenutku, ko je po njej pripeljal voznik kolesa z motorjem. Voznik je takoj zavrl, vendar je otroka kljub temu zadela z levim delom krmila v predel glave, zaradi česar je padel po vozišču in se lažje telesno poškodoval.

6. 8. je sredi polnoči voznik traktorja vozil skozi naselje Zapuže proti Debencu. Pri srečevanju se ni umaknil skrajno desno, zato je oplazil nasproti vozeči osebni avtomobil. Povzročitelj nezgode svojega vozila ni ustavil in je odpeljal naprej. Bil je izsleden. Zoper njega bo podan predlog za uvedbo postopka o prekršku.

16. 8. je voznik osebnega avtomobila vozil iz smeri Mokronoga po lokalni cesti. Na Puščavi je zapeljal na regionalno cesto. Pri tem pa je vozil tako, da je zapeljal na levo polovico vozišča v trenutku, ko je mimo pripeljal voznik osebnega avtomobila. Prišlo je do trčenja. Ugotovljeno je bilo, da je voznik, ki je zavijal na regionalno cesto, vozil pod vplivom alkohola.

15. 8. je bila okoli 23. ure PP obveščena, da v jarku med Korenitko in Medvedjekom leži moški. Ugotovljeno je bilo, da je občan iz Metlike tega dne vozil kolo z motorjem od Velikega Gabra proti Korenitki. Med potjo je omagal, ustavil in se vlegel v obcestni jarek, kjer je zaradi vinjenosti zaspal. Zaradi vožnje pod vplivom alkohola se bo zagovarjal pred sodnikom za prekrške. Janez Kukec

Setev ozimnih žit

Ozimna žita sejemo v kolobarju za okopavinami, to je za krompirjem, peso ali po silažni koruzi ali koruzi za zrnje. Žito ne sejemo za žitom zato, da preprečimo škodo zaradi možnih bolezní.

Oranje opravimo dovolj zgodaj, da se zemlja pred setvijo dobro sesede. Zemljo pripravimo s predsetvenikom tako, da dobimo v globini 2 - 3 cm sklenjeno ležišče za seme, nad sklenjenim ležiščem pa rahel mrvičast sloj zemlje. Tako pripravljena njiva omogoča enakomeren vzik.

Gnojenje prilagodimo glede na založenost tal s hranili. Tako gnojimo 400 kg/ha NPK 8 : 26 : 26 ali 400 kg/ha NPK 7 : 20 : 30, lahko pa tudi z 20 m³/ha gnojevke 14 dni pred setvijo.

Čas setve je odvisen od vrste žita. Zadnjo dekadno septembra sejemo ječmen, prvo dekadno oktobra rž in drugo dekadno oktobra pšenico. Sejemo v globino 2 - 3 cm. Količino semena določimo glede na priporočeno število kalivih zrn na m², težo tisočih zrn in % kalivosti ter % čistoče semena. To izračunamo po naslednji formuli:

$$\text{seme v kg} = \frac{\text{število kalivnih zrn/m}^2 \times \text{teža tisočih zrn} \times 100}{\% \text{ kalivosti} \times \% \text{ čistoče}} \times 1,2$$

Priporočene sorte ječmena:

ROBUR: Po obliki klasa je šestreden. Občutljiv je na pepelasto plesen in listno pegavost. V optimalnem roku sejemo 480 kalivih zrn/m², kar je okrog 260 kg semena na ha.

PLAISANT: Po obliki klasa je šestreden, srednje odporen na pepelasto plesen in listno pegavost. V optimalnem roku sejemo 450 - 480 kalivih zrn na m², kar je 270 kg semena na ha.

Priporočene sorte pšenice:

ANA: Zgodnja sorta, nizke rasti, odporna na poleganje, odporna proti pepelasti plesni. Sejemo med 10. in 25. oktobrom, 700 kalivih zrn/m², kar je 270 kg/ha.

MARIJA: Najbolj razširjena sorta, srednje visoka, srednje pozna. Odporna na rjavenje plevic. Manj odporna na pepelasto plesen. V optimalnem roku setve med 10. in 25. oktobrom, sejemo 600 - 700 kalivih zrn/ha, kar je 290 kg/ha.

DŽERDANKA: Je zelo kvalitetna sorta, srednje pozna, srednje visoka, srednje občutljiva na bolezní. Med 10. in 25. oktobrom sejemo 600 - 700 kalivih zrn/ha, kar je 310 kg/ha.

ZAGI 87: Zelo rodovitna sorta, srednje nizka, srednje pozna, srednje občutljiva za bolezní. Med 10. in 25. oktobrom sejemo 750 kalivih zrn/m², kar je 380 kg/ha.

GK PINKA: Izvira iz Madžarske, je najranejša in edina resnica. Ima zelo dobro rodnost. Med 10. in 25. oktobrom sejemo 600 - 700 kalivih zrn/m², kar je 330 kg/ha.

Jesensko varstvo žit pred plevi:

Po setvi pred vznikom ali v fazi 2 - 3 listov do razraščanja uporabimo Dicuran forte - 1,5 do 2 kg/ha, deluje na širokolistne plevelce in na travne plevelce, uporabimo lahko tudi Stomp 330 E po vzniku do konca razraščanja in ko imajo travniški plevelci en in pol lista, širokolistni pa največ dva lista.

Jerman Ludvik, dipl. ing. agr.

Ali bomo vsi za gradnjo doma starejših občanov?

Že dolga leta se govori o gradnji doma starejših občanov, vendar od tega še ni nič. Občina Trebnje je namreč svoja finančna sredstva in proračune odvajala za sofinanciranje pri izgradnji domov v sosednjih občinah, kjer prebivajo naši občani. Danes se lahko vprašamo, ali je sprejemljivo, da morajo naši občani na jesen svojega življenja iskati oskrbo v sosednjih občinah in teh občanov je preko 120. Ali so res ti ljudje zaslužili, da med nami ni prostora, ko potrebujejo pomoč, čeprav so svoje moči iztrošili v naši občini?

Leta, ko so se ustanovljale stranke po demokratičnih načelih, so za nami. Vsi smo imeli takrat svoje programe, v katerih je bilo marsikaj zapisanega za pridobitev volilcev. Slovenska ljudska stranka (SLS), takrat še Slovenska kmečka zveza, podružnica Trebnje, si je med pomembnejše točke programa zapisala tudi gradnjo doma starejših občanov v Trebnjem, od katerega še danes ne odstopamo. Z velikim zadovoljstvom ugotavljamo, da nam sledijo tudi ostale politične stranke v občini Trebnje. V skupščini je bil soglasno sprejet

sklep o gradnji doma starejših občanov, da vsi zaposleni prispevamo 1% od svojega dohodka. Marsikdo se bo vprašal, zakaj tako visoka obremenitev? Ob izračunu, da vsak mesec odteče iz občine blizu 8 milijonov SIT, je brez dvoma potrebno tudi na ta način prispevati, da bi ta sredstva ostala v občini.

S tem pa bi nedvomno prispevali svoj del v verigi, ki zajema tudi zaposlovanje, skratka je to gospodarskega pomena. V domu bo zaposlenih približno 40 ljudi, torej 40 novih delovnih mest. Z izgradnjo doma bomo pokazali, da razmišljamo tudi o tistih ljudeh, ki so na jesen svojega življenja potrebni pomoči drugega. Morda bomo takšno pomoč potrebovali tudi mi, ko bomo v pozni starosti. Za 7. november je razpisan referendum, upam, da se ga bomo udeležili vsi, ter obkrožili "ZA" in s tem prižgali zeleno luč za gradnjo doma starejših občanov v občini Trebnje.

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA
podružnica Trebnje
Tone Strah

Sekretariat za občo upravo
in družbene dejavnosti
SO Trebnje, 68210 Trebnje,
Goliev trg 5

objavlja

RAZPIS

za sofinanciranje programov športa občine Trebnje iz javnih financ za leto 1994

1. Občina Trebnje bo sofinancirala naslednje programe:

a) program športne vzgoje:

- program redne vadbe predšolskih in osnovnošolskih otrok,
- temeljni in usmerjevalni program,
- športna značka I., II. in III. stopnje,
- Naučimo se plavati,
- Naučimo se smučati,
- večstopenjska šolska tekmovanja,
- planinska šola,
- Ciciban planinec,
- animacijski inženiring - vzpostavljane in razvijanje novih športnih programov - eksperimentalni programi;

b) program športa za (vrhunski) dosežek:

- program klubov prioritarnih športnih panog (rokomet, nogomet, odbojka, atletika),
- program perspektivnih in vrhunskih športnikov,
- mednarodno sodelovanje,
- občinska in republiška prvenstva;

c) program športne rekreacije:

- program redne športnorekreativne vadbe,
- večje športne prireditve;
- d) interdisciplinarni projekti - skupni projekti športa in mejnih dejavnosti športa:

- izobraževanja, otroškega varstva, zdravstvenega varstva, socialnega varstva, kulture, ekologije in turizma

e) projekt športnega gibanja:

- Fit Slovenec,
- Teden športa,
- dan odprtih vrat športnih društev,
- Teden otroka;

f) razvojna in strokovna dejavnost:

- šolanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov,
- raziskovalna dejavnost,
- založniška dejavnost,
- propagandna dejavnost,
- načrtovanje in spremljanje razvoja športa,
- zdravstveni karton,
- športna infrastruktura;
- g) strokovno - organizacijska in tehnično - administrativna dejavnost:
- poslovanje športnih društev,
- informacijsko - dokumentacijski sistem,
- delovanje strokovnih asociacij.

2. Predlog za sofinanciranje programov športa občine Trebnje za leto 1994 lahko posredujejo športna društva, organizacije mejnih področij športa in podjetja, ki imajo sedež in delujejo na območju občine Trebnje.

Izvajalci, ki kandidirajo za sofinanciranje svojih programov, morajo predstaviti predlog celotnega programa s predvidenimi finančnimi viri in sredstvi.

Na podlagi prispelih predlogov se bo v skladu s kriteriji oblikoval Predlog Občinskega programa športa občine Trebnje, to je letni načrt sofinanciranja programov športa iz sredstev proračuna Občine Trebnje.

3. Predloge morajo predlagatelji posredovati najkasneje do 3. januarja 1994 na naslov: Sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti SOP Trebnje, 68210 Trebnje, Goliev trg 5, kjer lahko dobijo tudi obrazce in podrobnejše informacije.

Predlogi, ki ne bodo prispeli v predpisanem roku, ne bodo obravnavani.

Rekreativna vadba je pred vrati

Lepota telesa ni v oblačenju in ličenju. Pozabljam, da telo govori. Neprekravljeno, zamaščeno, okornih kretanj izraža nezadovoljstvo.

Lepota telesa je v gibanju. Napori današnjega človeka so preveč enostranski.

Marsikdo se zaveda, da je športna rekreacija nekaj dobrega in nujnega za zdravje in dobro počutje. Le malokdo pa premore toliko odločnosti in volje, da se tega resnično posluži.

Za vse tiste, ki boste izbrali organizirano vadbo joge, aerobike, rekreativno vadbo za ženske ali prilagojeno vadbo, za tiste, ki so svoje telo že preveč zanemarili, se bomo letos trudili v telovadnici na Kidričevi ulici Berta Petelin, Nataša Bunc in Darinka Šalehar.

Darinka Šalehar

Frelih tretjič zapored

V Športnem centru VITA je v okviru praznovanja trebanjskega občinskega praznika potekalo občinsko prvenstvo v tenisu za posameznike. Nastopilo je 16 igralcev, še tretjič zapored pa je občinski prvak postal Franc Frelih.

Vrstni red: 1. Frelih, 2. Pepelnak, 3. Metelko, 4. Klarič, 5. - 8. A. Grandovec, Novak, Bregant, Šterk.

Marko Grandovec

Teniški turnir

V športnem centru VITA je 10. in 11. septembra 1993 potekal teniški turnir med ekipami podjetij in ustanov trebanjske občine. Udeležilo se ga je 13 ekip, prikazane pa so bile lepe igre.

Rezultati:

Moški do 35 let: 1. Plasta Šentupert, 2. Trimo Trebnje I., 3. KPD Dob, 4. Trimo Trebnje II., 5. Greda Mima, 6. Tesnila TTT, 7. TOM Mima.

Moški nad 35 let: 1. Akripol Trebnje, 2. KPD Dob, 3. IST - Barlog, 4. TOM Mima.

Ženske: 1. Lekarna Trebnje, 2. Trimo Trebnje

Marko Grandovec

FITNESS CENTER
za IZOBRAŽEVANJE
in KULTURO
TREBNJE 68210, Kidričeva 2, tel. 068/44 558, fax. 068/44 183

Drugi teden novembra odpiramo
v telovadnici na Kidričevi 2 v Trebnjem

FITNESS CENTER

10 let delovanja RK AKRIPOL

Deset let mineva, odkar se nas je zbralo nekaj zanesenjakov in na skupščini 17. 6. 1983 ustanovili rokometni klub Trebnje.

Orali smo ledino, vendar smo takoj prvo leto s prvim mestom na kvalifikacijskem turnirju v Krmelju dosegli uvrstitev v drugo republiško ligo.

Prva leta se je naš klub finančno prebijal precej težko, saj smo morali vlagati lastna sredstva za prevoze, športno opremo in za kritje ostalih stroškov. Z resnim delom in dobro voljo smo premagali različne težave in se vse bolj dokazovali kot resen klub. Tako smo se v sezoni 1991/92 uspeli uvrstiti v drugo državno ligo. K našemu uspehu je pripomoglo tudi sponzorstvo tovarne akrilnih proizvodov Akripol iz Trebnjega, ki nas še danes finančno podpira. Poleg Akripola prispevajo tudi Trimo, Treles, Tesnila, Tilia, Pavlin, Ajdišek in drugi.

V sezoni 1992/93 smo si kot novinci v drugi državni ligi postavili za cilj obstanek v ligi, kar nam je s sedmim mestom tudi uspelo. To nam je dalo še več poleta in z resnim delom, tako igralcev kot uprave, računamo na višje mesto v

tej ligi. Naš dolgoročni načrt pa je napredovanje v prvo ligo, kar poskušamo z načrtnim delom pri mladih. Imamo močno kadetsko vrsto, na OŠ Trebnje pa imamo uspešne selekcije mladih rokometarjev.

Nabavili smo športni semafor, ki je prvič služil svojemu namenu na mednarodnem turnirju, ki je bil organiziran v počastitev občinskega praznika in ob praznovanju desetletnice obstoja kluba. Na turnirju so sodelovale tri ekipe: RK Karlovačka pivovara iz Karlovca, RK Kolinska Slovan iz Ljubljane in domačini. V prvi tekmi je RK Karlovačka pivovara premagala Kolinsko Slovan z rezultatom 24 : 20, v drugi tekmi sta se Akripol in Kolinska Slovan razšla z neodločenim rezultatom 20 : 20, v tretji pa je Karlovačka pivovara premagala Akripol z rezultatom 27 : 20.

Na koncu bi se zahvalili igralcem, tudi bivšim, upravnemu odboru, organom upravljanja, generalnemu sponzorju Akripolu in ostalim sponzorjem, OŠ Trebnje za uporabo telovadnice in vsem ljubiteljem rokometarjev.

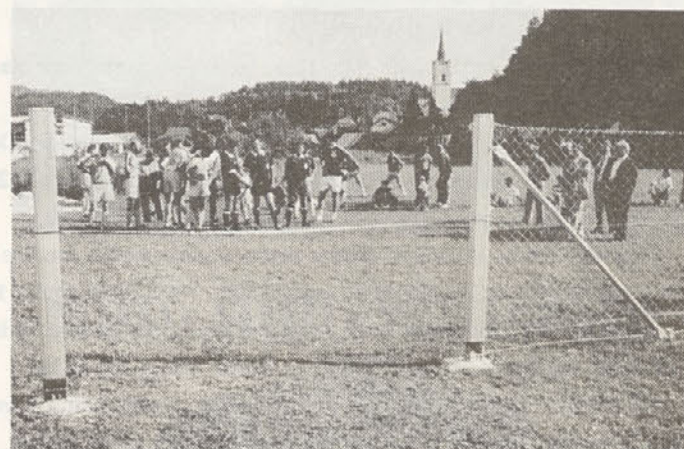
Ivan Višček

S pokroviteljstvom TOM-a Mirna do znanja in varnosti naših mladih kolesarjev

»KAJ VEŠ O PROMETU«

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu SO Trebnje je tudi letos z osnovnimi šolami trebanjske občine organiziral tekmovanje "KAJ VEŠ O PROMETU". Tekmovali so v dveh starostnih skupinah: mlajši 5. in 6. razred, starejši 7. in 8. razred. V mlajši je zmagal Klemen Gačnik, OŠ Trebnje, v starejši Peter Fránjga, OŠ Trebnje, ki se je uvrstil tudi na državno prvenstvo. Pri uvedbi tekmovanja so sodelovali Zveza šoferjev in avtomehaničkov Trebnje, AMD Trebnje, Policijska postaja, idr. Pokroviteljstvo nad tekmovanjem je prevzela Tovarna opreme Mirna - TOM, ki je tekmovalce opremila z zaščitnimi čeladami za kolesarje. SPV se pokroviteljstvu TOM Mirna zahvaljuje za razumevanje in pomoč in mu želi delovnih uspehov tudi v bodoče.

Nogometni klub Mirna s svojim resnim in strokovnim delom že dosega dobre rezultate. Velika pridobitev za klub in kraj Mirna pa je tudi ograjeno nogometno igrišče. Zahvala za to pridobitev gre vsem financerjem, posebno pa še zagnanosti in neutrudnemu delu predsednika kluba Bošku Vujasinu.